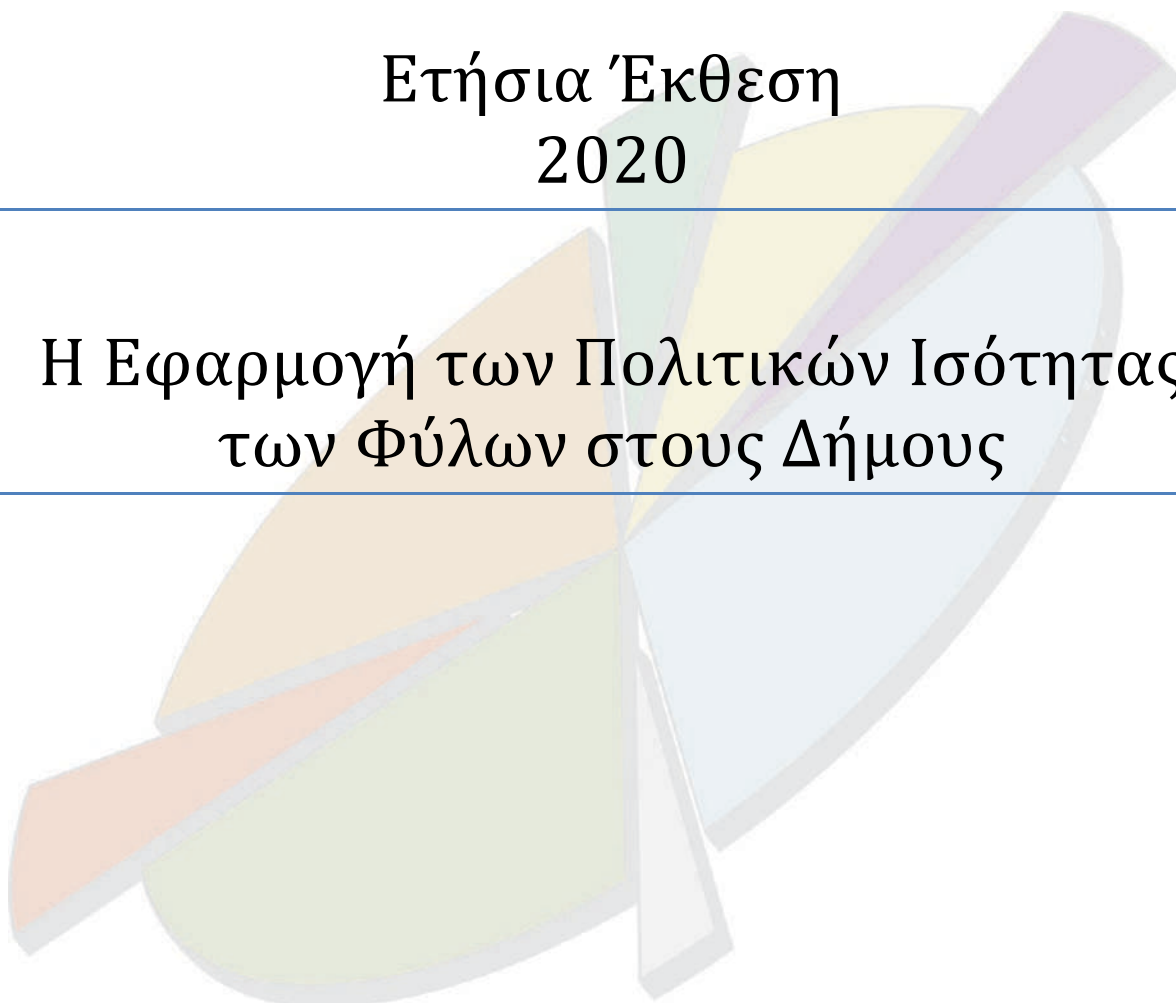

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών
Υποθέσεων

Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής
Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων

Ετήσια Έκθεση
2020

Η Εφαρμογή των Πολιτικών Ισότητας
των Φύλων στους Δήμους

Αθήνα, Δεκέμβριος 2021

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

ΔΡΑΓΑΤΣΑΝΙΟΥ 8, Αθήνα Τ.Κ. 105 59

Τηλέφωνο: 214 40 55 251 - 245

web: www.isotita.gr

e-mail: info@isotita.gr, gramggif@isotita.gr

facebook: <https://www.facebook.com/ggdopif>

Συντακτική ομάδα: Δημήτρης Πλατής

Σοφία Νικολάου

Ισμήνη Σιούλα-Γεωργουλέα

Θωμάς Βέκιου

Δήμητρα Παυλοπούλου

Ελένη Λεμπιδάκη

Δημήτρης Σγουρινάκης

Επιμέλεια κειμένου: Δημήτρης Σγουρινάκης

Περιεχόμενα

Χαιρετισμός Υφυπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, αρμόδιας για τη Δημογραφική Πολιτική, την Οικογένεια και την Ισότητα των Φύλων	3
Χαιρετισμός Γενικής Γραμματέα Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων .	4
1. Το πλαίσιο άσκησης των πολιτικών ισότητας στους Δήμους. Νομοθετικό πλαίσιο και εργαλεία.....	5
2. Μεθοδολογία Έρευνας	9
3. Αποτελέσματα Έρευνας	11
3.1. Ένταξη Πολιτικών Ισότητας των Φύλων στην Διοίκηση του Δήμου - Ευρωπαϊκή Χάρτα Ισότητας των Φύλων στις τοπικές κοινωνίες.....	11
3.2. Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας των Φύλων (ΔΕΠΙΣ)	15
3.3. Θέματα Ισότητας Φύλων – Αντιμετώπιση περιστατικών βίας κατά των γυναικών	18
3.4. Δράσεις Προώθησης των Πολιτικών Ισότητας των Φύλων.....	20
4. Καλές Πρακτικές	24
5. Συμπεράσματα.....	28
6. Βιβλιογραφία	30
Παράρτημα Ι: Φόρμα Ερωτηματολογίου	31

Χαιρετισμός Υφυπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, αρμόδιας για τη Δημογραφική Πολιτική, την Οικογένεια και την Ισότητα των Φύλων

Τα τελευταία χρόνια, οι ηγεσίες και τα στελέχη των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης αντιλαμβάνονται όλο και περισσότερο **τη σημασία και τα οφέλη της εφαρμογής πολιτικών ισότητας στις τοπικές κοινωνίες** και ανταποκρίνονται ένθερμα στην πρόκληση οργανώνοντας υπηρεσίες και προγράμματα που γεφυρώνουν τις αποστάσεις μεταξύ των συμπολιτών, συνεισφέρουν στην κοινωνική συνοχή και ευνοούν την ανάπτυξη και ευημερία όλων των πολιτών, ανεξαρτήτως φύλου και διακρίσεων.

Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων παρέχει διαρκώς στις τοπικές κοινωνίες και τους Δήμους δοκιμασμένες μεθόδους εκπαίδευσης και εργαλεία ώστε να ενισχύεται καθημερινά η διάσταση του φύλου σε όλες τις πολιτικές τους - από τον σχεδιασμό έως την εφαρμογή τους.

Παρά τους περιορισμούς που επέβαλε η αντιμετώπιση της πανδημίας, για το 2020- έτος αναφοράς της παρούσας Έκθεσης- καταγράφεται ένας σημαντικά μεγάλος αριθμός δράσεων προώθησης των πολιτικών ισότητας στους Δήμους της χώρας, με ενδιαφέρον στην προστασία της σωματικής και ψυχικής υγείας των γυναικών και στην ευαισθητοποίηση υπέρ των δικαιωμάτων τους και έναντι της έμφυλης βίας, αύξηση που οφείλεται και στην επιτυχία της επιχειρησιακής μας επιλογής και συστηματικής μας προσπάθειας να υπερδιπλασιαστούν οι Δήμοι που διαθέτουν ΔΕΠΙΣ.

Με εργαλείο το **Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025**, το οποίο θωρακίζει τα δικαιώματα των γυναικών και ενισχύει τη θέση και την εξέλιξή τους στην κοινωνία, και με τη διαρκή συνεργασία με τα αιρετά και υπηρεσιακά στελέχη των Δήμων έχουμε τη βεβαιότητα ότι πλέον μπορούμε να σχεδιάσουμε για τα κορίτσια και στις γυναίκες κάθε χωριού και κάθε πόλης ένα μέλλον φωτεινό, χωρίς βίαιες σκιές, αποκλεισμούς και ανισότητες.

Με ευαισθησία αλλά και ρεαλισμό, με ενημέρωση και παράλληλη υλοποίηση νέων συγκεκριμένων πολιτικών απελευθερώνουμε τις δυνατότητες των γυναικών, επενδύουμε στις προτεραιότητές τους που καλύπτουν τις πραγματικές τους ανάγκες και αξιοποιούμε την τεράστια γνώση και εμπειρία τους.

Μαζί μπορούμε να τα καταφέρουμε!

Μαρία Συρεγγέλα
Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
αρμόδια για τη Δημογραφική Πολιτική, την Οικογένεια και την Ισότητα των Φύλων

Χαιρετισμός Γενικής Γραμματέα Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων

Η υλοποίηση των πολιτικών ισότητας των φύλων στους Δήμους, το πλέον ζωντανό κύτταρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, είναι υψίστης σημασίας για την πραγματική αλλαγή της κοινωνίας μας σε θέματα ισότητας, αλληλοσεβασμού και συμπερίληψης.

Η Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΙΦ) παρακολουθεί τις εξελίξεις των πολιτικών ισότητας στους Δήμους με καθημερινή συνεργασία και χαιρετίζει τις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει η τοπική κοινωνία.

Χαρακτηριστικό είναι ότι σε όλη τη χώρα έχουν συσταθεί 317 Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας των Φύλων ως συμβουλευτικά όργανα προς τα Δημοτικά Συμβούλια και έχουν αναπτύξει πλήθος δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.

Η έκθεση παρουσιάζει με τεκμηριωμένο μεθοδολογικά τρόπο την προσπάθεια προώθησης της ουσιαστικής ισότητας των φύλων και της καταπολέμησης της έμφυλης βίας από τους Δήμους, εκείνους οι οποίοι ανταποκρίθηκαν στο προκαθορισμένο χρονικό πλαίσιο της έρευνας.

Η παρούσα έκδοση αποτελεί μία ανάδειξη καλών πρακτικών και ταυτόχρονα μία παρακίνηση προς τους υπόλοιπους Δήμους να ενεργοποιηθούν προς την κατεύθυνση αφύπνισης της κοινωνίας σε θέματα ισότητας. Η ΓΓΔΟΠΙΦ θα είναι αρωγός και πραγματικός συμπαραστάτης στην προσπάθεια αυτή.

Συγχαρητήρια σε όλα τα στελέχη για την συγκροτημένη και εξαιρετική δουλειά.

Γιάννα Χορμόβα

Γενική Γραμματέας Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων

1. Το πλαίσιο άσκησης των πολιτικών ισότητας στους Δήμους. Νομοθετικό πλαίσιο και εργαλεία

Από το 2019, ο νόμος 4604/2019 για την «Προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων και την καταπολέμηση της έμφυλης βίας» έθεσε το πλαίσιο άσκησης πολιτικής για τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ). Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Ν.4604/2019 στις αρμοδιότητες των ΟΤΑ α' βαθμού για την προώθηση της ισότητας των φύλων προστίθεται η σχεδίαση, η οργάνωση, ο συντονισμός και η εφαρμογή προγραμμάτων της ισότητας των φύλων, σύμφωνα με τις πολιτικές της Γενικής Γραμματείας Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΙΦ) και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων (ΕΣΔΙΦ) και πρωτοβουλιών για την προώθηση της ισότητας των φύλων εντός των διοικητικών του ορίων, καθώς και την εφαρμογή του εργαλείου της «Ευρωπαϊκής Χάρτας για την Ισότητα των Φύλων στις Τοπικές Κοινωνίες» με την υλοποίηση των δεσμεύσεων που διατυπώνονται σε αυτή για την προώθηση της αρχής της ισότητας των φύλων.

Το ισχύον πλαίσιο άσκησης πολιτικών ισότητας στους Δήμους περιλαμβάνει τα παρακάτω εργαλεία, διοικητικές υπηρεσίες και συλλογικά όργανα:

Η Ευρωπαϊκή Χάρτα Ισότητας

Η Ευρωπαϊκή Χάρτα για την ισότητα των Φύλων στις Τοπικές Κοινωνίες εκπονήθηκε από το Συμβούλιο Δήμων και Περιφερειών της Ευρώπης (Council of European Municipalities and Regions - CEMR) σε συνεργασία με φορείς από διάφορες χώρες με στόχο οι Δήμοι και οι Περιφέρειες να αναλάβουν δημόσια επίσημη δέσμευση για την ένταξη της διάστασης του φύλου στις πολιτικές τους καθώς και την υλοποίηση, εντός την επικράτειάς του, των δεσμεύσεων που διατυπώνονται σε αυτήν.

Μέσω της Χάρτας Ισότητας οι υπογράφουσες Αρχές ενθαρρύνονται, χωρίς να δεσμεύονται νομικά, ώστε να υλοποιήσουν πολιτικές και να ορίσουν δράσεις για την ισότητα των φύλων, σε συνεργασία με τοπικούς φορείς, καθώς η Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελεί το εγγύτερο στους πολίτες επίπεδο διακυβέρνησης και οφείλει να συμβάλλει στη δημιουργία μίας δημοκρατικής και ανοιχτής κοινωνίας, αναλαμβάνοντας συγκεκριμένες πρωτοβουλίες υπέρ της ισότητας των φύλων.

Στο πλαίσιο αυτό ήδη από το 2011, η ΓΓΔΟΠΙΦ, μέσα από το Έργο «Ενθάρρυνση και υποστήριξη της συμμετοχής των γυναικών σε θέσεις πολιτικής ευθύνης και εκπροσώπησης σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο» και τη συγχρηματοδότηση του ΕΣΠΑ 2007-2013, προχώρησε στην έκδοση της Ευρωπαϊκής Χάρτας και ξεκίνησε τη διαδικασία υπογραφής της από Δήμους και Περιφέρειες ενώ εκπόνησε το σχετικό Οδηγό Εφαρμογής της Χάρτας. Ο Οδηγός Εφαρμογής, κινούμενος και προς την κατεύθυνση εφαρμογής του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου, εξειδικεύει τις δεσμεύσεις που περιλαμβάνονται στη Χάρτα και που καλείται να υλοποιήσει ο κάθε φορέας αυτοδιοίκησης.

Υπηρεσιακές μονάδες άσκησης κοινωνικής πολιτικής και πολιτικών ισότητας

Σύμφωνα με το άρθρο 97 του Ν. 3852/2010 (Πρόγραμμα «Καλλικράτης»), στην αρμοδιότητα των Δήμων περιλαμβάνεται ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των πολιτικών κοινωνικής φροντίδας σε τοπικό (δημοτικό) επίπεδο. Οι αρμοδιότητες αυτές θα υλοποιούνται από την Υπηρεσιακή Μονάδα Άσκησης Κοινωνικής Πολιτικών και Πολιτικών Ισότητας, η οποία απαιτείται να προβλεφθεί στους υπό σύσταση Οργανισμούς Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ) των νέων Δήμων. Παράλληλα, στο άρθρο 103, προβλέφθηκε η συγχώνευση νομικών προσώπων, έτσι ώστε κάθε Δήμος να μπορεί να έχει έως δύο νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ), ένα για τους τομείς αρμοδιοτήτων κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης και παιδείας και ένα για τους τομείς πολιτισμού, αθλητισμού και περιβάλλοντος.

Στο πλαίσιο αυτό, στα Πρότυπα Σχέδια Οργανισμών Εσωτερικών Υπηρεσιών που σχεδίασε η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ) προβλέπεται η σύσταση Διεύθυνσης Άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής Ισότητας στους πρότυπους ΟΕΥ των μεγάλων Δήμων (άνω των 60.000 κατοίκων). Οι μονάδες αυτές σύμφωνα με το νόμο Ν.3852/2010 όφειλαν να ενταχθούν στους οργανισμούς των Δήμων έως το τέλος του 2012.

Στους υπόλοιπους Δήμους, για την ουσιαστική εφαρμογή των δεσμεύσεων της Χάρτας Ισότητας των Φύλων στις Τοπικές Κοινωνίες, απαιτείται η σύσταση αντίστοιχης Υπηρεσιακής Μονάδας Πολιτικών Ισότητας των Φύλων (τμήμα, γραφείο, ομάδα έργου κλπ), ανάλογα με το μέγεθος και τη γεωγραφική θέση κάθε Δήμου που προτείνεται από την ΕΕΤΑΑ. Στόχος της Μονάδας αυτής είναι να επιτρέπει την ανάπτυξη των εκάστοτε δημοτικών πολιτικών και προγραμμάτων με την οπτική του φύλου, σχεδιάζοντας και μεριμνώντας για την εφαρμογή προγραμμάτων και μέτρων που στοχεύουν στην ισότητα των γυναικών και ανδρών σε όλους τους τομείς (ΓΓΙΦ, 2011).

Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας (ΔΕΠΙΣ)

Με το άρθρο 6 του νόμου Ν.4604/2019 θεσμοθετείται και η σύσταση Δημοτικής Επιτροπής Ισότητας, η οποία είναι συμβουλευτικό, προς το Δημοτικό Συμβούλιο, όργανο με τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- α) σε συνεργασία με την αρμόδια υπηρεσία του δήμου, συμμετέχει και υποστηρίζει την ένταξη της ισότητας των φύλων στις πολιτικές του δήμου, εισηγείται και συμμετέχει στην εκπόνηση σχεδίων δράσης για την ισότητα των φύλων σε τοπικό επίπεδο,
- β) διατυπώνει προτάσεις και εισηγείται προς τα αρμόδια όργανα του δήμου τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων σε όλους τους τομείς της οικονομικής, πολιτικής και κοινωνικής ζωής.
- γ) συνεργάζεται με την Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας των Φύλων, τις αρμόδιες κατά περίπτωση υπηρεσιακές μονάδες του δήμου και με δομές και συλλογικότητες που δραστηριοποιούνται στο πεδίο της προώθησης θεμάτων ισότητας των φύλων και δικαιωμάτων των γυναικών σε τοπικό επίπεδο.

δ) συνεργάζεται με τις δομές του Δικτύου της ΓΓΔΟΠΙΦ για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, καθώς και με φορείς της κοινωνίας των πολιτών.

Περιφερειακές Επιτροπές Ισότητας (ΠΕΠΙΣ)

Με άρθρο 7 του νόμου Ν.4604/2019, σε κάθε περιφέρεια συνιστάται Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας των Φύλων, η οποία συγκροτείται με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου, αποτελείται από εννέα μέλη και έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) λαμβάνει υπόψη τις πολιτικές της Γενικής Γραμματείας Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων, με σκοπό την ένταξη της ισότητας των φύλων στις πολιτικές της περιφέρειας,

β) εισηγείται και συμμετέχει στην κατάρτιση περιφερειακού σχεδίου ισότητας,

γ) διατυπώνει προτάσεις και εισηγείται προς τα αρμόδια όργανα της περιφέρειας τη λήψη αναγκαίων μέτρων για την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων σε όλους τους τομείς της οικονομικής, πολιτικής και κοινωνικής ζωής,

δ) συνεργάζεται με τις Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας, τις αρμόδιες υπηρεσιακές μονάδες της περιφέρειας, με το Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας της περιφέρειας, καθώς και με λοιπές δομές και συλλογικότητες που δραστηριοποιούνται στο πεδίο της προώθησης θεμάτων ισότητας των φύλων και δικαιωμάτων των γυναικών,

ε) εισηγείται προς το περιφερειακό συμβούλιο την ένταξη έργων στις Συλλογικές Αποφάσεις Έργων Περιφέρειας (ΣΑΕΠ) που προωθούν τα ανωτέρω μέτρα και τις σχετικές δράσεις ενημέρωσης και πληροφόρησης των πολιτών,

στ) συνεργάζεται με τις δομές του Δικτύου της ΓΓΔΟΠΙΦ για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, στην περιφέρεια, καθώς και με φορείς της κοινωνίας των πολιτών,

ζ) επιδιώκει τη διασφάλιση και προώθηση της ισότητας των φύλων και την εξάλειψη των έμφυλων στερεοτύπων μέσα από δράσεις επικοινωνίας και ευαισθητοποίησης πολιτών της περιφέρειας.

Σε κάθε περιφέρεια συνιστάται Αυτοτελές Γραφείο Ισότητας, το οποίο υπάγεται απευθείας στον Περιφερειάρχη.

Αυτοτελή Γραφεία Ισότητας σε ΕΝ.Π.Ε. και Κ.Ε.Δ.Ε.

Με το άρθρο 8 του Ν.4604/2019 τροποποιείται ο ν.3852/2010 και θεσμοθετούνται αυτοτελή Γραφεία Ισότητας σε ΕΝ.ΠΕ και Κ.Ε.Δ.Ε. τα οποία έχουν τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) ενημερώνουν τα δημοτικά και περιφερειακά συμβούλια για την συγκρότηση της Περιφερειακής και της Δημοτικής Επιτροπής Ισότητας των Φύλων, αντίστοιχα

β) συνεργάζονται με τους δήμους και τις περιφέρειες, με σκοπό την ανάδειξη και υλοποίηση σχεδίων και δράσεων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο για την ισότητα των φύλων

γ) συνεργάζονται με τις αρμόδιες υπηρεσίες των δήμων και των περιφερειών για την κατάρτιση τοπικού και περιφερειακού σχεδίου δράσης για την προώθηση της ισότητας των φύλων στην απασχόληση

δ) συνεργάζονται με αιρετές και τις υποψήφιες αιρετές γυναίκες της τοπικής αυτοδιοίκησης για την ανάπτυξη δικτύων συνεργασιών με τους φορείς της αυτοδιοίκησης, με σκοπό την ενίσχυση της ενεργού συμμετοχής των γυναικών στη λήψη αποφάσεων στην τοπική αυτοδιοίκηση

ε) ενημερώνουν τις γυναίκες για τις δράσεις των Γραφείων Ισότητας, της ΓΓΔΟΠΙΦ και άλλων φορέων που δραστηριοποιούνται σε θέματα ισότητας των φύλων.

Εθνικό Συμβούλιο Ισότητας των Φύλων (ΕΣΙΦ)

Σύμφωνα με το άρθρο 20, Ν. 4808/2021, έγινε τροποποίηση του άρθρου 9 του ν. 4604/2019 όπου συνιστάται συλλογικό συμβουλευτικό γνωμοδοτικό όργανο με την ονομασία «Εθνικό Συμβούλιο Ισότητας των Φύλων» (ΕΣΙΦ), το οποίο υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων και διεξάγει διαβούλευση με γυναικείες οργανώσεις και οργανώσεις που προωθούν την ισότητα των φύλων, κοινωνικούς φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, εκπροσώπους των τμημάτων ισότητας ή εν γένει των οργανώσεων εργαζομένων και εργοδοτών, εκπροσώπους των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και εκπροσώπους ανεξάρτητων αρχών με σκοπό την υποβολή προτάσεων προς τη ΓΓΔΟΠΙΦ για την υιοθέτηση πολιτικών και δράσεων που προωθούν την ισότητα των φύλων, συμπεριλαμβανομένων και πολιτικών και δράσεων για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας και της παρενόχλησης στην εργασία.».

2. Μεθοδολογία Έρευνας

Στα πλαίσια της Καταγραφής των Δράσεων Προώθησης των Πολιτικών Ισότητας στους Δήμους, η Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων διεξήγαγε Έρευνα την οποία απηύθυνε στο σύνολο των Δήμων της χώρας.

Τα Τμήματα που συνεργάστηκαν για την διεξαγωγή της Έρευνας ανήκουν στην Διεύθυνση Σχεδιασμού, Δημιουργίας Προτύπων και Παρακολούθησης Πολιτικών Ισότητας των Φύλων και είναι τα εξής:

- Τμήμα Τεκμηρίωσης, Έρευνας και Ψηφιακής Υποστήριξης (Παρατηρητήριο)
- Τμήμα Σχεδιασμού, Δημιουργίας Προτύπων και Ανάπτυξης Πολιτικών Ισότητας των Φύλων
- Τμήμα Παρακολούθησης των Πολιτικών Ισότητας των Φύλων

Η Έρευνα απαρτίζεται από είκοσι επτά ερωτήματα. Τα επτά πρώτα αφορούν την καταγραφή των γενικών στοιχείων των Δήμων και της υπεύθυνης/του υπεύθυνου συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου. Τα έντεκα επόμενα ερωτήματα αφορούν ζητήματα αρμοδιοτήτων, ένταξης και παραπομπής θεμάτων ισότητας των φύλων και περιστατικών βίας κατά των γυναικών. Τέλος, τα υπόλοιπα ερωτήματα αφορούν την περιγραφή των δράσεων οι οποίες υλοποιήθηκαν από τους Δήμους με σκοπό την προώθηση των πολιτικών ισότητας των φύλων.

Το ερωτηματολόγιο διανεμήθηκε αρχικά σε ηλεκτρονική μορφή προς τα γραφεία των Δημάρχων του κάθε Δήμου και στη συνέχεια, στάλθηκε κατά περίπτωση, στα αρμόδια όργανα της Διοίκησης για θέματα ισότητας των φύλων.

Η χρονική περίοδος που ζητήθηκε να ληφθεί υπόψη για την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου είναι το έτος 2020 (έτος αναφοράς) και η αποστολή των ερωτηματολογίων προς τους Δήμους πραγματοποιήθηκε κατά το β' εξάμηνο του 2021.

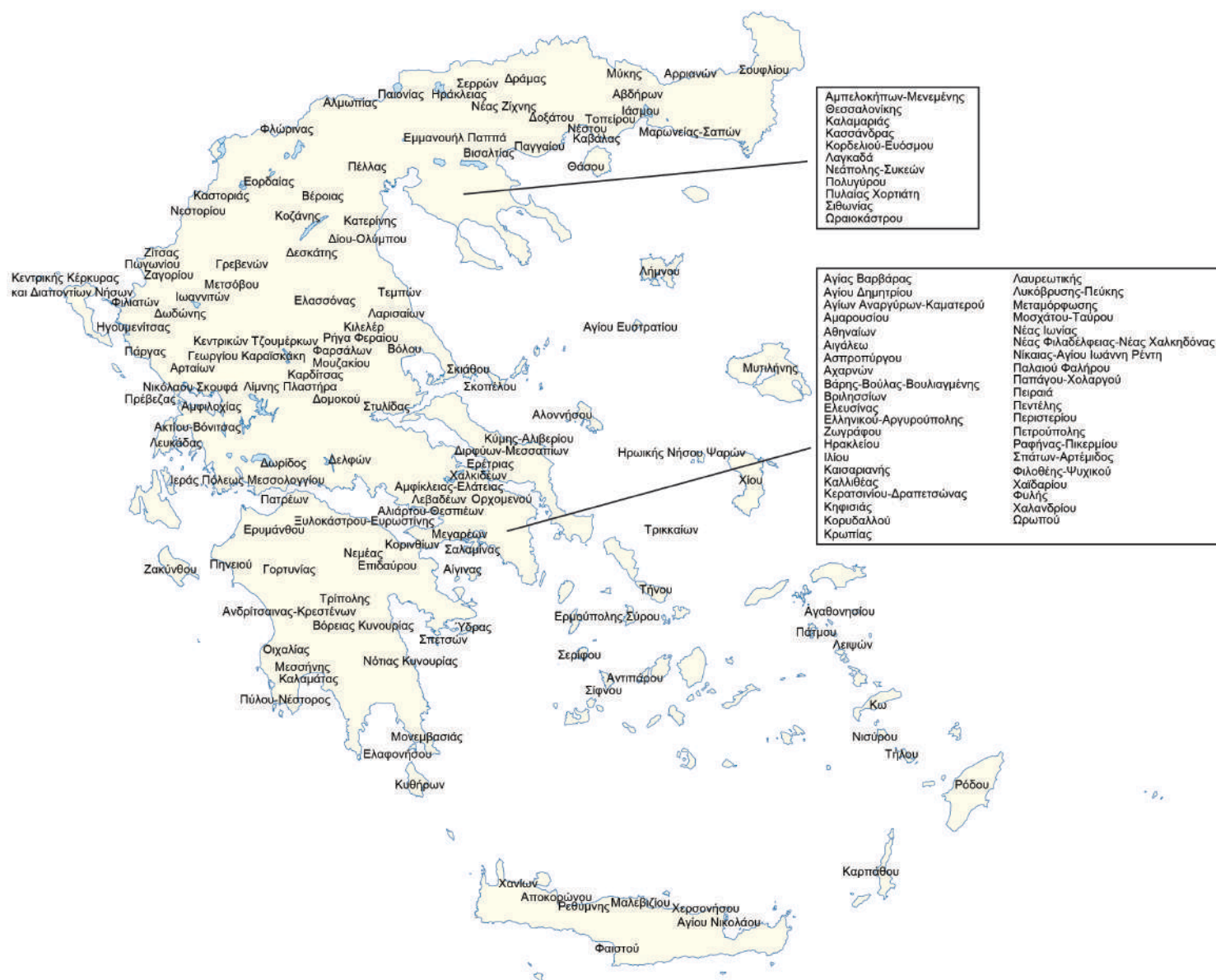
Για την διαμόρφωση του τελικού στατιστικού προϊόντος, απαραίτητη κρίθηκε η επεξεργασία των στοιχείων-απαντήσεων. Στην διαδικασία αυτή συμπεριλήφθηκαν διαδικασίες όπως η διαγραφή των διπλών εγγραφών, η διατήρηση, στη βάση δεδομένων, των μεταγενέστερων απαντήσεων έναντι των προγενέστερων όταν αυτές προέρχονται από τον ίδιο Δήμο, η ομαδοποίηση απαντήσεων, η απόρριψη των ακραίων τιμών καθώς επίσης και η, κατά περίπτωση, αντικατάστασή τους.

Η στατιστική επεξεργασία των απαντήσεων του ερωτηματολογίου καθώς και η συγγραφή της Ετήσιας Έκθεσης αλλά και η γραφιστική απεικόνιση των γραφημάτων της Έρευνας ξεκίνησε την 26^η Νοεμβρίου 2021, ημέρα κατά την οποία αποφασίστηκε η λήξη της αποδοχής περαιτέρω ηλεκτρονικών καταχωρίσεων-απαντήσεων.

Από το σύνολο των 332 Δήμων της χώρας στους οποίους στάλθηκαν τα ερωτηματολόγια, απάντησαν οι 178, δηλαδή πάνω από το 50%. Το ποσοστό αυτό είναι υψηλότερο σε σχέση με τα

προηγούμενα έτη διεξαγωγής της Έρευνας (120 απαντήσεις το 2019, 104 απαντήσεις το 2018, 110 απαντήσεις το 2017).

Χάρτης Δήμων που απάντησαν στην Έρευνα

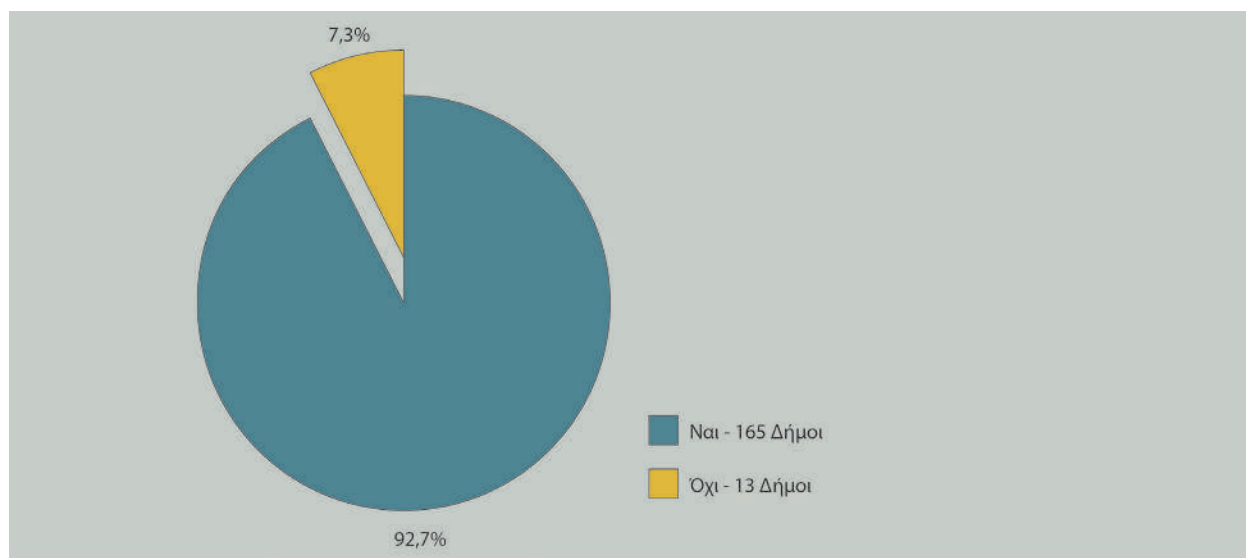

3. Αποτελέσματα Έρευνας

3.1. Ένταξη Πολιτικών Ισότητας των Φύλων στην Διοίκηση του Δήμου - Ευρωπαϊκή Χάρτα Ισότητας των Φύλων στις τοπικές κοινωνίες

Ερώτηση 1: Γνωρίζετε την "Ευρωπαϊκή Χάρτα Ισότητας των Φύλων στις τοπικές κοινωνίες";

Γράφημα 1

Από τους 178 Δήμους οι οποίοι απάντησαν το ερωτηματολόγιο, οι 165 από αυτούς, ποσοστό που αγγίζει το 93%, δήλωσαν ότι γνωρίζουν την Ευρωπαϊκή Χάρτα Ισότητας των Φύλων στις τοπικές κοινωνίες. Ενώ, μόλις 13 Δήμοι, δηλαδή το 7,3% δήλωσαν ότι δεν γνωρίζουν την Χάρτα Ισότητας.

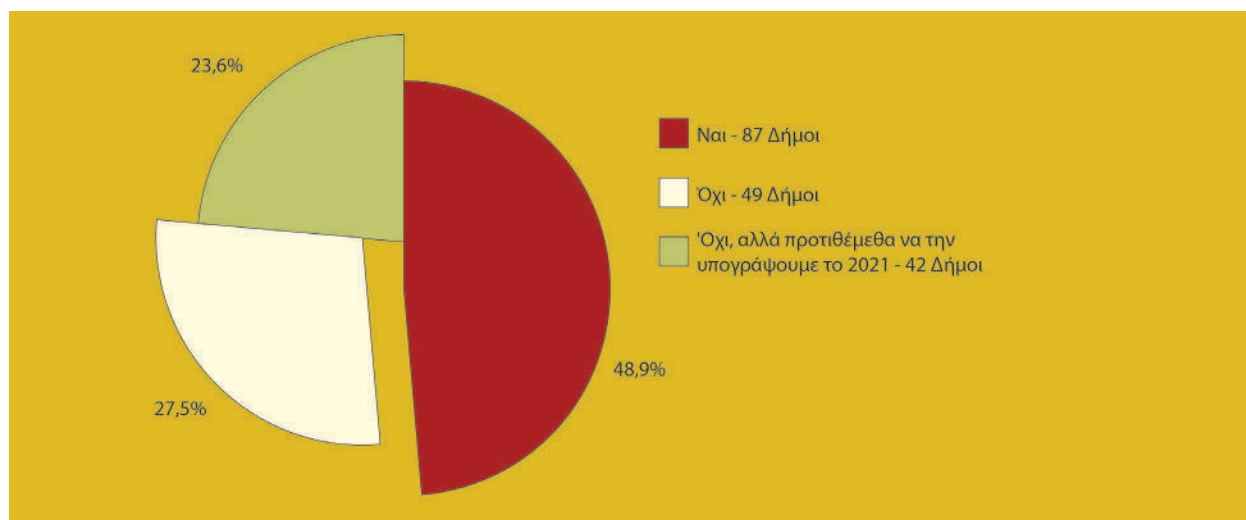
Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι από τους 13 Δήμους που δήλωσαν ότι δεν γνωρίζουν την Χάρτα Ισότητας, οι 5 από αυτούς¹ την έχουν υπογράψει κατά την χρονική περίοδο 2011-2016, ενισχύοντας για ακόμα μία χρονιά το εύρημα και των προηγούμενων Ετήσιων Εκθέσεων αναφορικά με την αδυναμία παραγωγής θεσμικής μνήμης, καθώς η υπογραφή της Χάρτας από την Δημοτική Αρχή δεν συνεπάγεται αυτομάτως τη διάχυση της πληροφορίας στη Διοίκηση ή στην επόμενη Δημοτική Αρχή.

Συγκριτικά με τα δύο προηγούμενα έτη διεξαγωγής της Ετήσιας Έκθεσης (2018, 2019), το ποσοστό των Δήμων οι οποίοι απαντούν θετικά στην παραπάνω ερώτηση παρουσιάζει αυξητική τάση. Πιο συγκεκριμένα, για το 2018 το ποσοστό των Δήμων που απάντησαν ότι γνωρίζουν την Χάρτα Ισότητας ανήλθε στο 86,5% και το 2019 το ποσοστό των θετικών απαντήσεων διαμορφώθηκε στις 91,7 ποσοστιαίες μονάδες, γεγονός που δηλώνει την γενικότερη αύξηση της ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης σε θέματα ισότητας φύλων σε ετήσια βάση.

¹ Δήμος Καισαριανής, Δήμος Νέστου, Δήμος Ξυλοκάστρου-Ευρωστίνης, Δήμος Σίφνου και Δήμος Σκοπέλου

Ερώτηση 2: Έχετε υπογράψει την "Ευρωπαϊκή Χάρτα Ισότητας των Φύλων στις τοπικές κοινωνίες";

Γράφημα 2

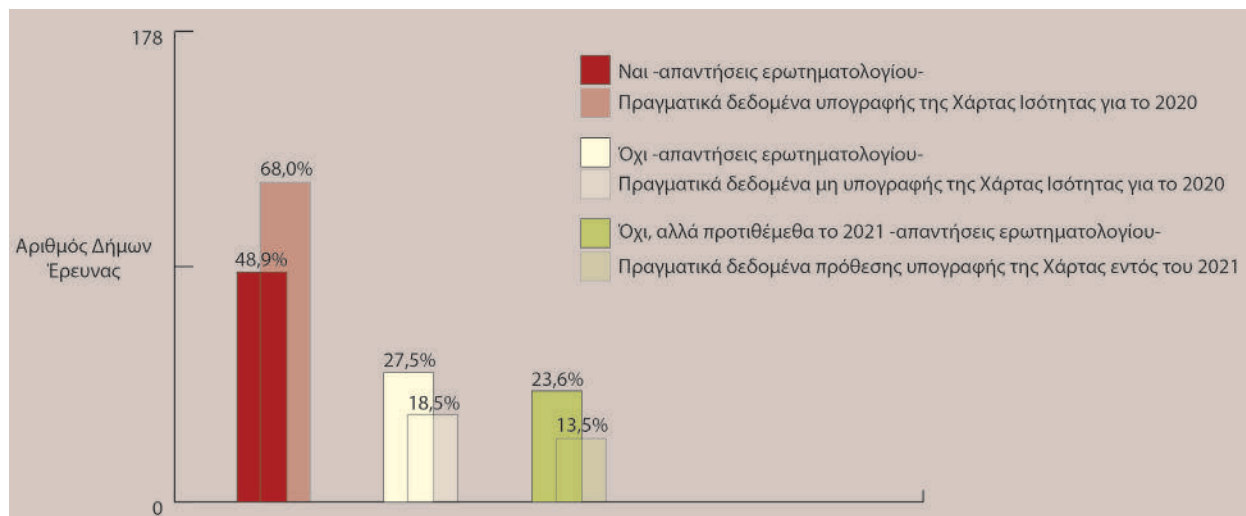
Με βάση τις απαντήσεις του ερωτηματολογίου, 87 Δήμοι (48,9%) δήλωσαν ότι έχουν υπογράψει την Ευρωπαϊκή Χάρτα Ισότητας στις τοπικές κοινωνίες, ενώ 42 Δήμοι (23,6%) απάντησαν ότι προτίθενται να υπογράψουν την Χάρτα εντός του 2021. 49 από τις 178 απαντήσεις στην ερώτηση για την υπογραφή της Χάρτας ήταν αρνητικές.

Με βάση τα πραγματικά δεδομένα που έχει η Γενική Γραμματεία στα αρχεία της έως σήμερα, από τους 178 Δήμους που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο οι 121 έχουν υπογράψει την Χάρτα Ισότητας. Δηλαδή, το ποσοστό των Δήμων με θετική απάντηση στην υπογραφή της Χάρτας ανέρχεται σε 68 ποσοστιαίες μονάδες. 26 από τους Δήμους που επέλεξαν το «Όχι» ως απάντηση, έχουν προχωρήσει στην υπογραφή της Χάρτας πριν το 2020, η πλειοψηφία το 2011 και οι υπόλοιποι το 2016 και το 2018. Επιπλέον, από τους 87 Δήμους που δήλωσαν ότι έχουν υπογράψει την Χάρτα, με βάση τα πραγματικά δεδομένα, οι 10 δεν έχουν προχωρήσει στην υπογραφή της ενώ 2 Δήμοι² που δήλωσαν πρόθεση για την υπογραφή της Χάρτας μέσα στο 2021, προχώρησαν στην κατακύρωσή της.

² Δήμος Αμφιλοχίας και Δήμος Γορτυνίας

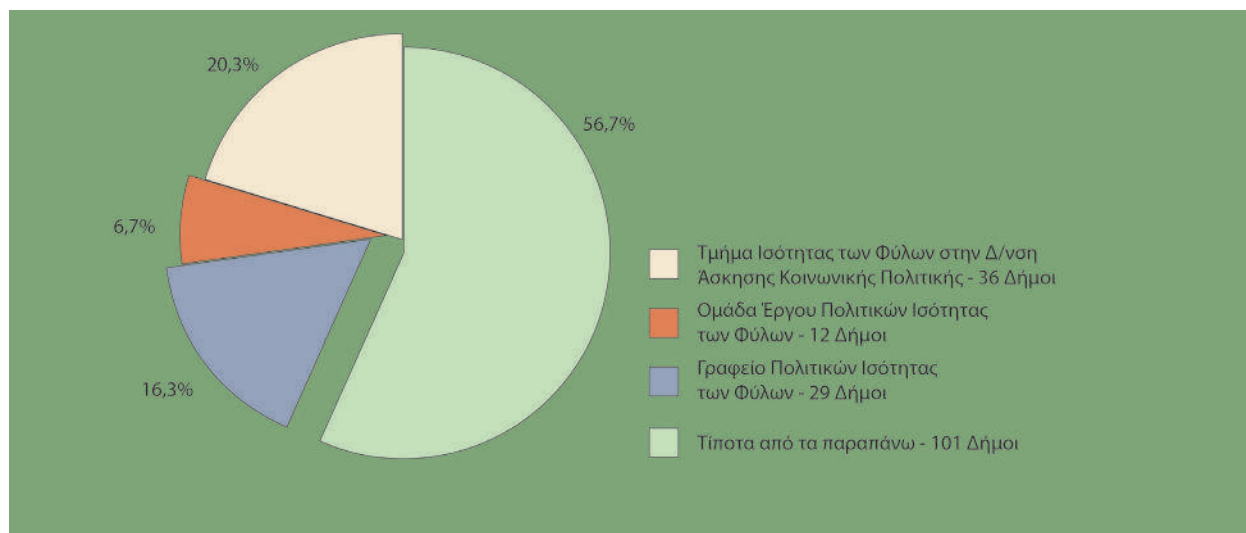
Στο παρακάτω γράφημα αποτυπώνονται τα πραγματικά δεδομένα υπογραφής, μη υπογραφής και πρόθεσης υπογραφής της Χάρτας Ισότητας για τους Δήμους που συμμετείχαν στην συμπλήρωση του ερωτηματολογίου:

Γράφημα 3

Ερώτηση 3: Διαθέτετε διακριτή υπηρεσιακή μονάδα αρμόδια για θέματα ισότητας των φύλων;

Γράφημα 4

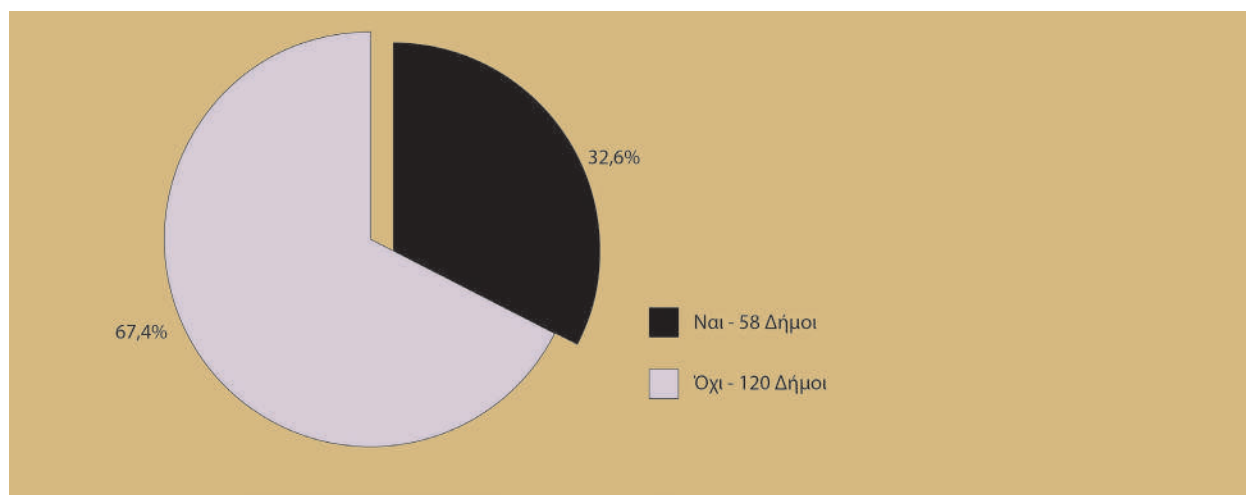

Από το σύνολο των Δήμων που αποκρίθηκαν στην Έρευνα, οι 77 από αυτούς δήλωσαν ότι διαθέτουν διακριτή υπηρεσιακή μονάδα αρμόδια για θέματα ισότητας των φύλων. Πιο αναλυτικά, 36 Δήμοι (20,3%) δήλωσαν ότι διαθέτουν Τμήμα Ισότητας των Φύλων, 12 Δήμοι (6,7%) δήλωσαν ότι

διαθέτουν Ομάδα Έργου Πολιτικών Ισότητας των Φύλων ενώ 29 Δήμοι (16,3%) δήλωσαν ότι έχουν Γραφείο Πολιτικών Ισότητας.

Ερώτηση 4: Έχει οριστεί ειδική/ός σε θέματα ισότητας των φύλων (gender expert);

Γράφημα 5

Αναφορικά με την ερώτηση για την ύπαρξη ειδικής/ού σε θέματα ισότητας των φύλων (gender expert), από τους 178 Δήμους που απάντησαν, οι 58 (32,6%) δήλωσαν ότι διαθέτουν, σε αντίθεση με τους υπόλοιπους 120 Δήμους (67,4%) οι οποίοι δήλωσαν ότι δεν διαθέτουν. Οι 24 Δήμοι από τους 101 που απάντησαν στην ερώτηση 3 πως δεν διαθέτουν κάποια από τις τρεις διακριτές υπηρεσιακές μονάδες αρμόδια για θέματα ισότητας φύλων, δήλωσαν ότι διαθέτουν gender expert.

Ερώτηση 5: Εάν δεν διαθέτετε τίποτα από τα παραπάνω, ποια είναι η αρμόδια μονάδα για τα θέματα φύλου;

Πολύ σημαντικό εύρημα της Έρευνας αποτελούν οι απαντήσεις των Δήμων που κατά δήλωσή τους δεν διαθέτουν Τμήμα Ισότητας Φύλων ή Ομάδα έργου Πολιτικών Ισότητας Φύλων ή Γραφείο Πολιτικών Ισότητας Φύλων αλλά διαθέτουν είτε gender expert είτε κάποια άλλη αρμόδια μονάδα για θέματα φύλου. Ο αριθμός των Δήμων αυτών ανέρχεται σε 78. Ενδεικτικά κάποιες από τις αρμόδιες μονάδες που καταγράφηκαν από τους Δήμους είναι οι παρακάτω:

- Γραφείο Κοινωνικής Πολιτικής/Προστασίας/Πρόνοιας
- Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής/Προστασίας/Πρόνοιας/Μέριμνας/Πολιτικής & Πολιτικών Ισότητας των Φύλων
- Κοινωνική Υπηρεσία
- Συμβουλευτικό Κέντρο
- Κέντρο Κοινότητας

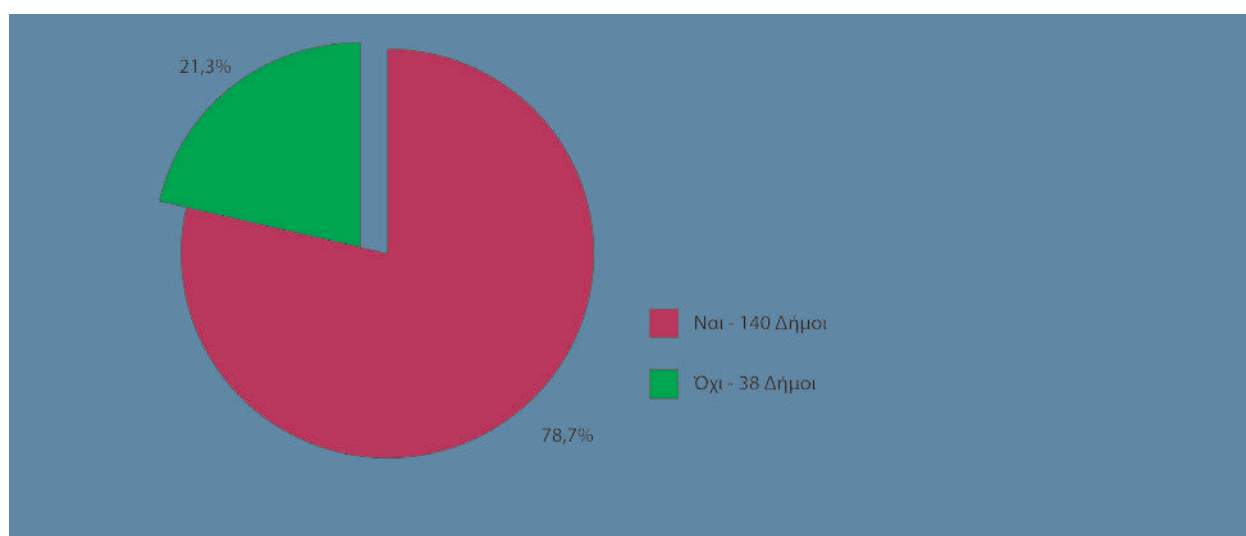
- Δημοτική Επιτροπή Ισότητας των Φύλων (ΔΕΠΙΣ)

Συμπερασματικά, από το σύνολο των 178 Δήμων που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο, το 87% (155 Δήμοι) διαθέτει τουλάχιστον ένα αρμόδιο όργανο (είτε διακριτή υπηρεσιακή μονάδα είτε κάποια αρμόδια μονάδα είτε gender expert) για τα θέματα ισότητας φύλων.

3.2. Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας των Φύλων (ΔΕΠΙΣ)

Ερώτηση 6: Διαθέτετε Δημοτική Επιτροπή Ισότητας των Φύλων;

Γράφημα 6

140 Δήμοι (78,7%) από το σύνολο των 178, απάντησαν θετικά στην ερώτηση για το αν διαθέτουν Δημοτική Επιτροπή Ισότητας των Φύλων (ΔΕΠΙΣ). Ανατρέχοντας στην αντίστοιχη Έρευνα για το έτος 2018, παρατηρούμε ότι οι Δήμοι οι οποίοι είχαν δηλώσει τότε ότι διαθέτουν ΔΕΠΙΣ, σε σχέση με τους Δήμους της παρούσας έκθεσης είναι υπερδιπλάσιοι.

Πιο συγκεκριμένα, με βάση τον παρακάτω πίνακα συγκρίσεων παρατηρείται ο υπερδιπλασιασμός των Δήμων που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο ότι διαθέτουν ΔΕΠΙΣ καθώς επίσης και οι Δήμοι που δήλωσαν ότι δεν διαθέτουν ΔΕΠΙΣ κατά την διάρκεια των 3 τελευταίων ετών:

Πίνακας 1

Διαθέτετε ΔΕΠΙΣ;	2018	2019	2020
Ναι	38 Δήμοι (36,5%)	60 Δήμοι (50%)	140 Δήμοι (78,7%)
Όχι	66 Δήμοι (63,5%)	60 Δήμοι (50%)	38 Δήμοι (21,3%)

Στηριζόμενοι στα πραγματικά στοιχεία που έχει η Γενική Γραμματεία στην διάθεσή της, από τους 38 Δήμους που απάντησαν «Όχι», οι 13 Δήμοι έχουν συστήσει ΔΕΠΙΣ κατά την διάρκεια των ετών 2019-2020. Επίσης, 36 Δήμοι από αυτούς που απάντησαν θετικά στην σύσταση ΔΕΠΙΣ, σύστησαν την Επιτροπή κατά τη διάρκεια του 2021, ενώ 15 Δήμοι από αυτούς που απάντησαν ορθά «Όχι» (καθώς το έτος αναφοράς του ερωτηματολογίου είναι το 2020), σύστησαν τις Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας των Φύλων μέσα στο 2021.

Άρα, από τους 178 Δήμους που ανταποκρίθηκαν στο ερωτηματολόγιο, οι 116 έχουν συγκροτήσει ΔΕΠΙΣ μέσα στο διάστημα 2019 - 2020, οι 10 δεν έχουν προχωρήσει στην σύσταση ΔΕΠΙΣ³ ενώ 56 Δήμοι σύστησαν Επιτροπές κατά τη διάρκεια του 2021.

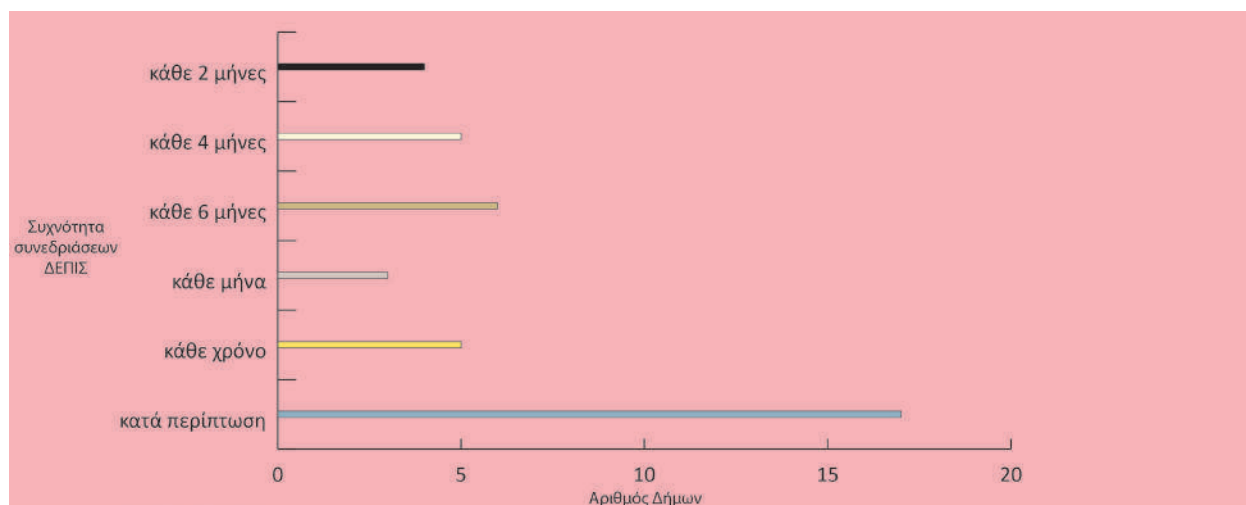
Συνολικά, από το σύνολο των 332 Δήμων της χώρας, έως και την 31^η Δεκεμβρίου 2021, δεν έχουν συστήσει Δημοτική Επιτροπή Ισότητας των Φύλων οι παρακάτω 15 Δήμοι:

1. Δήμος Αγκιστρίου
2. Δήμος Αλοννήσου
3. Δήμος Αριστοτέλη
4. Δήμος Αχαρνών-Αστερουσίων
5. Δήμος Βισαλτίας
6. Δήμος Δέλτα
7. Δήμος Καλύμνιων
8. Δήμος Κιμώλου
9. Δήμος Κορδελιού-Ευόσμου
10. Δήμος Κυθήρων
11. Δήμος Μετεώρων
12. Δήμος Νεάπολης-Συκεών
13. Δήμος Πατρέων
14. Δήμος Πόρου
15. Δήμος Ωρωπού

³ Δήμος Αλοννήσου, Δήμος Βισαλτίας, Δήμος Δοξάτου, Δήμος Δωρίδος, Δήμος Θάσου, Δήμος Κορδελιού-Ευόσμου, Δήμος Κυθήρων, Δήμος Νεάπολης-Συκεών, Δήμος Πατρέων και Δήμος Ωρωπού

Ερώτηση 7: Με ποια συχνότητα συνεδρίασε η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας των Φύλων το 2020;

Γράφημα 7

4 Δήμοι⁴ δήλωσαν ότι η συχνότητα με την οποία συνεδρίασε η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας των Φύλων για το έτος 2020 ήταν κάθε 2 μήνες. 5 από τους Δήμους⁵ δήλωσαν ότι η συχνότητα των συνεδριάσεων ήταν κάθε 4 μήνες και 6 Δήμοι⁶ δήλωσαν συχνότητα «κάθε 6 μήνες». Κάθε μήνα δήλωσαν ότι συνεδρίασαν οι ΔΕΠΙΣ 3 Δήμων⁷ ενώ «κάθε χρόνο» δήλωσαν 5 Δήμοι⁸. Οι περιπτώσεις των κατά περίπτωση συνεδριάσεων ήταν 17⁹.

Ερώτηση 8: Ποιες ήταν οι αφορμές για την/τις κατά περίπτωση συνεδρίαση/σεις;

Μερικές από τις βασικές αφορμές για τις κατά περίπτωση συνεδριάσεις των ΔΕΠΙΣ ήταν οι παρακάτω:

- Σχεδιασμός δράσεων - Σχεδιασμός επετειακών δράσεων
- Επικαιρότητα
- Σύσταση της Επιτροπής - Σύνταξη κανονισμού λειτουργίας - Γνωριμία μελών
- Θέματα Ισότητας των Φύλων (λοιπά ζητήματα) - Ενημερώσεις και Αιτήματα πολιτών

⁴ Δήμος Αγίου Δημητρίου, Δήμος Ηγουμενίτσας, Δήμος Κηφισιάς και Δήμος Μεγαρέων

⁵ Δήμος Κερατσινίου-Δραπετσώνας, Δήμος Πετρούπολης, Δήμος Ρήγα Φεραίου, Δήμος Σιθωνίας και Δήμος Τεμπών

⁶ Δήμος Ασπροπύργου, Δήμος Βέροιας, Δήμος Λίμνης Πλαστήρα, Δήμος Μεσσήνης, Δήμος Παπάγου-Χολαργού και Δήμος Πωγωνίου

⁷ Δήμος Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης, Δήμος Λαρισαίων και Δήμος Παλαιού Φαλήρου

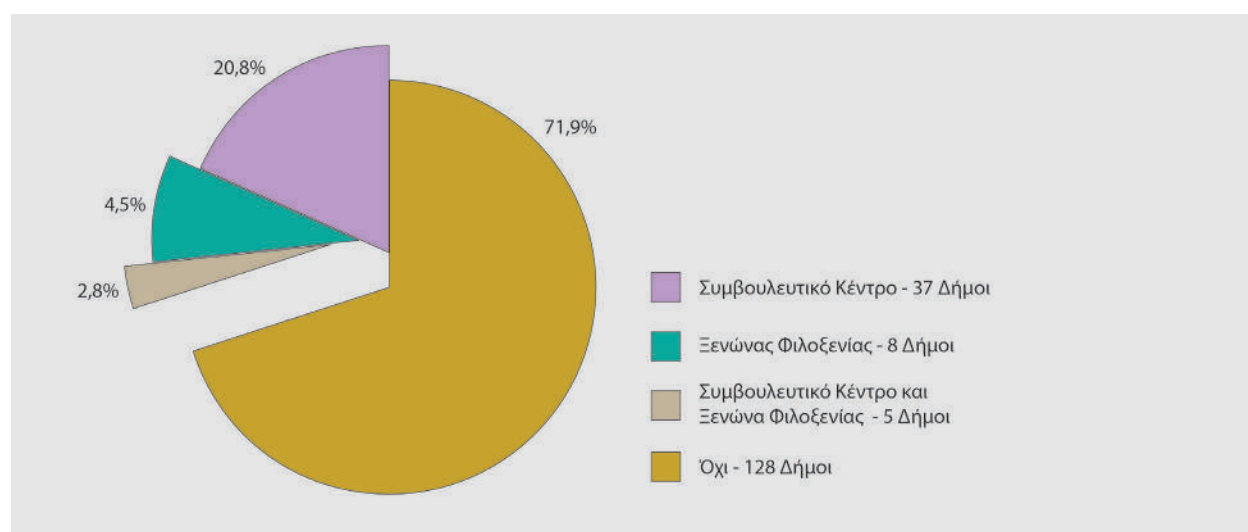
⁸ Δήμος Ερέτριας, Δήμος Ερμούπολης Σύρου, Δήμος Νικόλαου Σκουφά, Δήμος Σερρών και Δήμος Ωραιοκάστρου

⁹ Δήμος Αγίας Βαρβάρας, Δήμος Αγίου Ευστρατίου, Δήμος Νικολάου, Δήμος Αθηναίων, Δήμος Αμπελοκήπων-Μενεμένης, Δήμος Βόλου, Δήμος Γεωργίου Καραϊσκάκη, Δήμος Ιωαννιτών, Δήμος Καβάλας, Δήμος Καλαμαριάς, Δήμος Κασσάνδρας, Δήμος Μοσχάτου-Ταύρου, Δήμος Νέας Φιλαδέλφειας-Νέας Χαλκηδόνας, Δήμος Ξυλοκάστρου-Ευρωστίνης, Δήμος Πύλου Νέστορος, Δήμος Τρικκαίων και Δήμος Φαρσάλων

3.3. Θέματα Ισότητας Φύλων – Αντιμετώπιση περιστατικών βίας κατά των γυναικών

Ερώτηση 9: Διαθέτετε δομές αντιμετώπισης της βίας κατά των γυναικών;

Γράφημα 8

Σύμφωνα με τις απαντήσεις του ερωτηματολογίου, το 71,9% των Δήμων (128 Δήμοι) απάντησαν πως δεν διαθέτουν κάποια δομή αντιμετώπισης της βίας κατά των γυναικών, ενώ το 20,8% (37 Δήμοι) απάντησαν πως διαθέτουν Συμβουλευτικό Κέντρο, το 4,5% (8 Δήμοι) απάντησαν πως διαθέτουν Ξενώνα Φιλοξενίας. Τέλος, 5 Δήμοι (2,8%) απάντησαν πως διαθέτουν και Συμβουλευτικό Κέντρο αλλά και Ξενώνα Φιλοξενίας.

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν και σε αυτό το σημείο τα πραγματικά δεδομένα που έχει στην διάθεσή της η Γενική Γραμματεία. 38 Δήμοι από τους 178 στο σύνολο των Δήμων που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο, διαθέτουν Συμβουλευτικό Κέντρο, 3¹⁰ διαθέτουν μόνο Ξενώνα Φιλοξενίας ενώ 10 Δήμοι διαθέτουν και τις δύο δομές.

Ερώτηση 10: Εάν δεν διαθέτετε κάποια δομή, που παραπέμπετε τα περιστατικά βίας κατά των γυναικών;

Οι πιο συχνές απαντήσεις που δόθηκαν στην ερώτηση για την παραπομπή των περιστατικών βίας κατά των γυναικών στην περίπτωση που δεν υπάρχει στον Δήμο κάποια αρμόδια δομή, ήταν οι εξής:

- Δομές ΓΓΔΟΠΙΦ (Συμβουλευτικά Κέντρα, Ξενώνες Φιλοξενίας, Γραμμή SOS 15900)

¹⁰ Δήμος Βόλου, Δήμος Κορδελιού-Ευόσμου και Δήμος Χανίων

- Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ)
- Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ)
- Εισαγγελία
- Ελληνική Αστυνομία (ΕΛΑΣ)
- Μη κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ)
- Κέντρα Κοινότητας
- Κοινωνική Υπηρεσία
- Μητροπολιτικός Δήμος

Ερώτηση 11: Πού εντάσσονται τα θέματα ισότητας των φύλων;

Γράφημα 9

Από το δείγμα των 178 Δήμων, οι 81 (45,5%) απάντησαν πως εντάσσουν τα θέματα ισότητας των φύλων στο Γενικό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου, οι 43 Δήμοι (24,2%) δήλωσαν ότι τα θέματα ισότητας των φύλων εντάσσονται στο Σχέδιο Δράσης για την ισότητα των φύλων, 35 από τους Δήμους (19,7%) δήλωσαν πως τα θέματα ισότητας φύλων δεν εντάσσονται κάπου συγκεκριμένα ενώ 19 Δήμοι (10,6%) απάντησαν ότι τα θέματα ισότητας φύλων εντάσσονται αλλού.

Αντιπαραβάλλοντας τα στοιχεία των απαντήσεων του ερωτηματολογίου με τα στοιχεία που έχει στην διάθεσή της η Γενική Γραμματεία, φαίνεται ότι από τους 43 Δήμους που δήλωσαν ότι τα θέματα ισότητας των φύλων εντάσσονται στο Σχέδιο Δράσης του Δήμου για την ισότητα των φύλων, γεγονός που προϋποθέτει την υπογραφή της Χάρτας Ισότητας, 7 Δήμοι¹¹ δεν έχουν προχωρήσει στην υπογραφή της Χάρτας. Επομένως, όπως και στις Εκθέσεις των προηγούμενων ετών, συμπεραίνουμε ότι

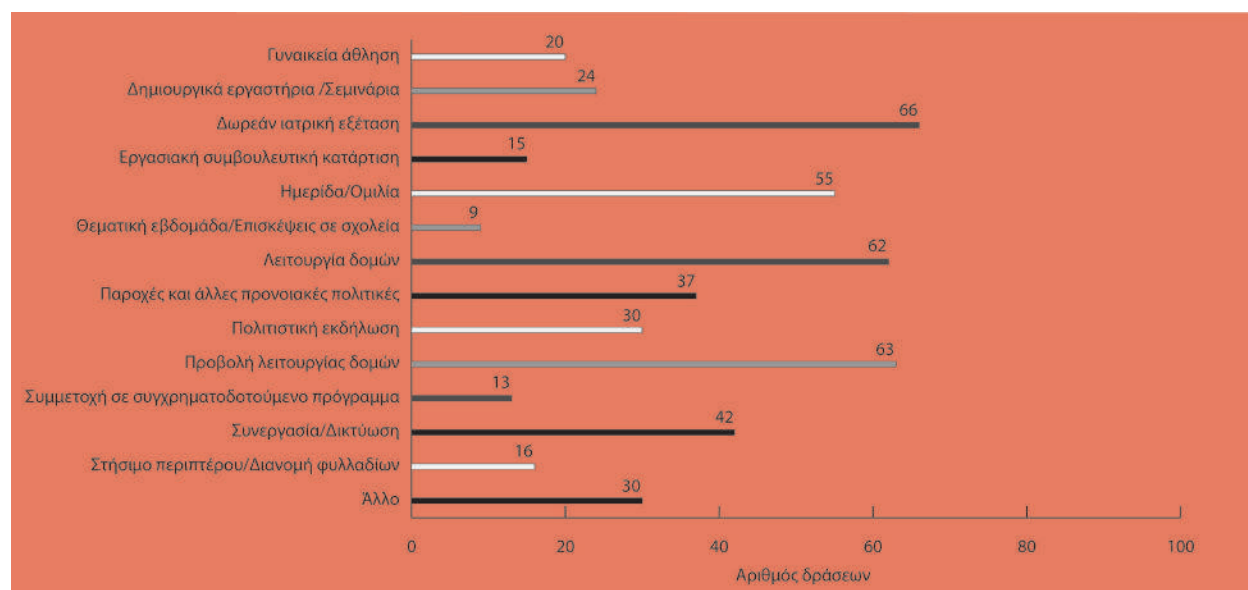
¹¹ Δήμος Ακτίου-Βόνιτσας, Δήμος Δίου-Ολύμπου, Δήμος Ηρωικής Νήσου Ψαρών, Δήμος Καρπάθου, Δήμος Λειψών, Δήμος Μαλεβιζίου και Δήμος Ύδρας

οι απαντήσεις ορισμένων Δήμων στο παραπάνω ερώτημα δεν είναι ακριβής και είναι ενδεικτική της έλλειψης διάχυσης της εκάστοτε πληροφορίας.

3.4. Δράσεις Προώθησης των Πολιτικών Ισότητας των Φύλων

Είδος δράσεων

Γράφημα 10

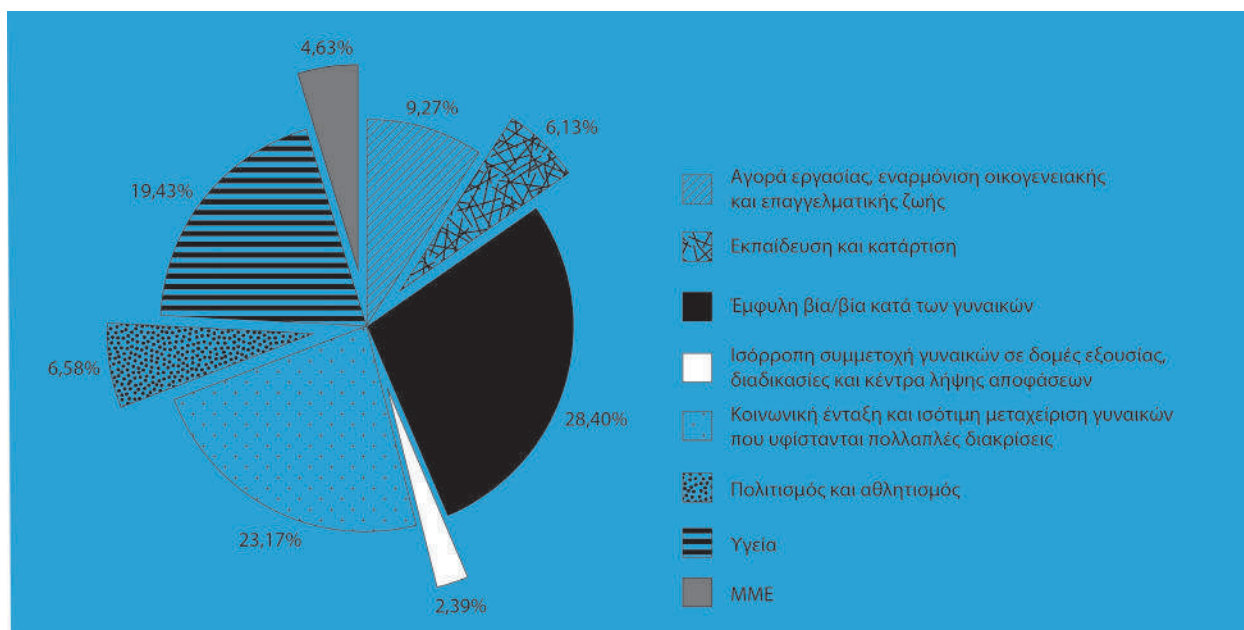
Ο συνολικός αριθμός δράσεων που καταγράφηκαν από τους Δήμους μέσω του ερωτηματολογίου για το έτος 2020 ήταν 482. Παρόλο που ο συνολικός αριθμός των δράσεων εμφανίζεται μειωμένος σε σχέση με αυτόν που καταγράφηκε στην περσινή Έρευνα (539 δράσεις), παραμένει ένας σημαντικά μεγάλος αριθμός εάν αναλογιστούμε τις συνθήκες που επέφερε η πανδημία την χρονιά που πέρασε όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και σε ολόκληρο τον κόσμο. Επιπλέον, παρά τις δυσκολίες της πανδημίας, αξίζει να σημειώσουμε πως οι δράσεις που εντάσσονται είτε εν μέρει είτε εξ ολοκλήρου στο πεδίο της «Υγείας», όπως «Δωρεάν ιατρική εξέταση» και «Παροχές και άλλες προνοιακές πολιτικές», παρέμειναν στα ίδια επίπεδα σε σχέση με την Έρευνα του 2019.

Αναλυτικότερα, η κατανομή του είδους των δράσεων που υλοποίησαν οι Δήμοι το 2020 είναι η εξής:

- Ο μεγαλύτερος αριθμός των δράσεων καταγράφηκε στο είδος «**Δωρεάν ιατρική εξέταση**» με 66 Δήμους να έχουν εντάξει την δράση τους στο είδος αυτό (ποσοστό 13,69% του συνολικού αριθμού των δράσεων). Σε αυτές τις δράσεις περιλαμβάνονται δωρεάν γυναικολογικές εξετάσεις κυρίως από κινητές μονάδες όπως τεστ ΠΑΠ, ψηλάφηση μαστού, μαστογραφία, εμβολιασμούς παιδιών οικογενειών Ρομά, καθώς και δωρεάν υπηρεσίες ψυχικής υγείας για όλες/ους τις/τους δημότισσες/ες.

- **«Προβολή λειτουργίας δομών»**, 63 εγγραφές (13,07%). Σε αυτό το πεδίο συμπεριλαμβάνονται οι συνεντεύξεις στελεχών των Συμβουλευτικών Κέντρων σε τοπικά μέσα ενημέρωσης, η λειτουργία ιστοσελίδων και η διανομή ενημερωτικού υλικού και άλλες συναφείς δράσεις.
- **«Λειτουργία δομών»**, 62 εγγραφές (12,86%). Οι Δήμοι σε αυτό το πεδίο ανέφεραν τη λειτουργία Συμβουλευτικών Κέντρων και Ξενώνων, Κέντρων Γυναικών, Ιατρείων Μητρικού Θηλασμού, Παιδικών Σταθμών, Κοινωνικών Παντοπωλείων, Ανοικτών Δομών Φιλοξενίας Ηλικιωμένων, κοινωνικών φροντιστηρίων, κοινωνικών φαρμακείων, κοινωνικών παντοπωλείων, υποστηρικτικών υπηρεσιών για Ρομά, το πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι, δημοτικών βιβλιοθηκών κ.α.
- Στο είδος **«Ημερίδα/Ομιλία»** καταγράφηκαν 55 καταχωρίσεις, ποσοστό 11,41% του συνολικού αριθμού των δράσεων. Η πλειοψηφία των εν λόγω δράσεων υλοποιήθηκαν κυρίως διαδικτυακά στα πλαίσια της 25ης Νοεμβρίου, Παγκόσμια Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών και της 8ης Μαρτίου, Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας. Οι υπόλοιπες δράσεις αυτής της κατηγορίας αφορούσαν και πάλι την έμφυλη βία, την υγεία των γυναικών και την ενημέρωση και πρόληψη της έμφυλης βίας στο σχολείο και την οικογένεια.
- 42 Δήμοι πραγματοποίησαν δράσεις στο είδος **«Συνεργασία/Δικτύωση»** (8,71%). Οι εν λόγω δράσεις αφορούν κυρίως στη δικτύωση των Συμβουλευτικών Κέντρων των Δήμων με τις υπόλοιπες κοινωνικές υπηρεσίες που παρέχουν οι Δήμοι για την καλύτερη συνεργασία αναφορικά με περιστατικά έμφυλης βίας μέσα στην πανδημία αλλά και γενικότερα, αλλά και με ΜΚΟ και φορείς που δραστηριοποιούνται σε δομές προσφύγων, με τις Περιφέρειες και με τα σχολεία υποδοχής παιδιών προσφύγων των Δήμων για την αντιμετώπιση της έμφυλης βίας κατά των γυναικών προσφύγων και των παιδιών τους.
- 37 Δήμοι πραγματοποίησαν δράσεις στο είδος **«Παροχές και άλλες προνοιακές πολιτικές»** (7,68%). Σε αυτές περιλαμβάνονται τα προνοιακά και κοινωνικά επιδόματα, οι δράσεις των Κέντρων Κοινότητας Ρομά, οι βρεφονηπιακοί σταθμοί και τα κέντρα δημιουργικής απασχόλησης, διανομή τροφίμων, ενισχυτική διδασκαλία σε ενήλικες Ρομά κ.α.
- **«Πολιτιστική εκδήλωση»**, 30 εγγραφές (6,22%). Πρόκειται για διαγωνισμούς και εκθέσεις φωτογραφίας, θεατρικές παραστάσεις, προβολές ταινιών, δωρεές βιβλίων και παρουσιάσεις βιβλίων με θέμα την γυναίκα, την ισότητα των φύλων, την εμπορία ανθρώπων.
- 24 Δήμοι πραγματοποίησαν δράσεις στο είδος **«Δημιουργικά εργαστήρια/Σεμινάρια»** (4,98%). Σε αυτές τις δράσεις περιλαμβάνονται εργαστήρια πολιτιστικού χαρακτήρα απευθυνόμενα σε ένα εύρος γυναικών (μητέρες, γυναίκες τρίτης ηλικίας, άνεργες κλπ), συμμετοχικά εργαστήρια με γυναίκες πρόσφυγες και γυναίκες Ρομά, καθώς επίσης και βιωματικά εργαστήρια σε σχολεία για την έμφυλη βία.
- **«Γυναικεία άθληση»**, 20 εγγραφές (4,15%) που περιλάμβαναν δωρεάν σεμινάρια αυτοάμυνας για γυναίκες, προγράμματα θεραπευτικής γυμναστικής για γυναίκες τρίτης ηλικίας, καθώς και εξειδικευμένα δωρεάν προγράμματα γυμναστικής και χορού αποκλειστικά για γυναίκες.
- **«Στήσιμο περιπτέρου/Διανομή φυλλαδίων»**, 16 δράσεις (3,32%). Παρατηρείται και πάλι ότι η πλειοψηφία των δράσεων συνδέεται με τη λειτουργία Συμβουλευτικών Κέντρων για την βία στους Δήμους.

- **«Εργασιακή συμβουλευτική κατάρτιση»**, 15 εγγραφές (3,11%) που αφορούν σε υπηρεσίες εργασιακής συμβουλευτικής που παρέχονται από τα Συμβουλευτικά Κέντρα, αλλά και σε εξειδικευμένα Κέντρα Απασχόλησης των Δήμων με τη μορφή σεμιναρίων και συνεδριών.
- **«Συμμετοχή σε συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα»** που αφορά είτε στη συνέχιση της λειτουργίας των υπαρχουσών δομών (Συμβουλευτικά Κέντρα, Ξενώνες Φιλοξενίας, παιδικοί σταθμοί, κέντρα δημιουργικής απασχόλησης, κοινωνικά εστιατόρια) είτε σε ευρωπαϊκά προγράμματα σχεδιασμού πολιτικών ισότητας.
- **«Θεματική εβδομάδα/Επισκέψεις σε σχολεία»**, 9 εγγραφές. Ο αριθμός των δράσεων σε αυτή την κατηγορία παρουσιάζεται εμφανώς μειωμένος σε σχέση με τις προηγούμενες χρονιές έκβασης της μελέτης λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών της πανδημίας οι οποίες δεν επέτρεψαν τις συχνότερες επισκέψεις σε σχολεία για ευνόητους λόγους. Στις 9 δράσεις που περιγράφηκαν, στελέχη των Συμβουλευτικών Κέντρων επισκέφθηκαν Γυμνάσια και Λύκεια των Δήμων, σχολεία δεύτερης ευκαιρίας και σχολεία όπου φοιτούν πρόσφυγες για να μοιράσουν ενημερωτικό υλικό και να συζητήσουν με τους/τις μαθητές/ριες για τα δικαιώματα, τα έμφυλα στερεότυπα και την έμφυλη βία.

Η κατανομή των απαντήσεων αναφορικά με το θεματικό πεδίο της κάθε δράσης φαίνεται να ακολουθεί πιστά τις συνθήκες του έτους αναφοράς της Έκθεσης. Αυξημένες παρουσιάζονται, σε σχέση με τις αντίστοιχες Έρευνες των προηγούμενων ετών, οι κατανομές των δράσεων στα θεματικά πεδία της «Υγείας», της «Έμφυλης βίας/βίας κατά των γυναικών», της «Εκπαίδευσης και κατάρτισης», της «Κοινωνικής ένταξης και ισότιμης μεταχείρισης γυναικών που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις» αλλά και του θεματικού πεδίου της «Αγοράς εργασίας, εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής».

Πιο αναλυτικά και δεδομένου ότι η απάντηση στην ερώτηση που σχετίζεται με το θεματικό πεδίο της κάθε δράσης μπορούσε να λάβει πολλαπλές επιλογές, τα αποτελέσματα έχουν πάρει την παρακάτω μορφή: το θεματικό πεδίο της «Έμφυλης βίας/βίας κατά των γυναικών» με 190 καταγραφές, απεικονίζει το 28,40% του συνόλου των απαντήσεων. Οι δράσεις που καταγράφηκαν στο θεματικό πεδίο της «Κοινωνικής ένταξης και ισότιμης μεταχείρισης γυναικών που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις» ήταν 155 ή το 23,17% του συνολικού ποσοστού. Το τρίτο μεγαλύτερο θεματικό πεδίο του ερωτηματολογίου, όπως φαίνεται και στο παραπάνω γράφημα είναι αυτό της «Υγείας» με 130 καταχωρίσεις (19,43%) ενώ με ποσοστά κάτω του 10% του συνόλου των απαντήσεων για τις δράσεις εμφανίζονται τα θεματικά πεδία της «Αγοράς εργασίας, εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής» (62 καταχωρίσεις, 9,27%), του «Πολιτισμού και αθλητισμού» (44 καταχωρίσεις, 6,58%), της «Εκπαίδευσης και κατάρτισης» (41 καταχωρίσεις, 6,13%), των «ΜΜΕ» (31 καταχωρίσεις, 4,63%) και τέλος της «Ισόρροπης συμμετοχής γυναικών σε δομές εξουσίας, διαδικασίες και κέντρα λήψης αποφάσεων» με 16 καταχωρίσεις καταλαμβάνοντας έτσι το 2,39% του συνολικού αριθμού των εισαγωγών.

4. Καλές Πρακτικές

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται οι, ανά είδος, καλές πρακτικές που πραγματοποιήθηκαν από τους Δήμους κατά το έτος 2020, όπως αυτές καταγράφηκαν μέσα στις απαντήσεις του ερωτηματολογίου. Στόχος είναι να αποτελέσουν ενδεικτικά παραδείγματα για όλους τους Δήμους που επιθυμούν μελλοντικά να αναπτύξουν παρόμοιες δράσεις ανάλογα με τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες της κάθε περιοχής.

Αξίζει να σημειωθεί πως, όπως διαφαίνεται και από τα συμπεράσματα της Έρευνας αναφορικά με τον αριθμό των δράσεων (βλ. ενότητα 3.4), η χρονιά που προηγήθηκε άφησε μικρά περιθώρια για την υλοποίηση παρεμβάσεων λόγω της πανδημίας. Παρόλα αυτά, όπως θα δούμε και στον Πίνακα 2 παρακάτω, οι δράσεις ήταν αρκετές και πολλές από αυτές προσαρμοσμένες στις συνθήκες με σκοπό να προσφέρουν βοήθεια και να εμπυχώσουν τις γυναίκες που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, τις εγκύους αλλά και τις μητέρες, τις γυναίκες επιχειρηματίες αλλά και τις άνεργες γυναίκες, τις γυναίκες καλλιτέχνιδες, τις φοιτήτριες και τις γυναίκες του ακαδημαϊκού χώρου. Το μεγαλύτερο όμως κομμάτι των δράσεων, και σε αυτή την Έρευνα όπως και σε όλες τις Έρευνες των προηγούμενων ετών, περιλαμβάνει την καταπολέμηση της έμφυλης βίας, της βίας κατά των γυναικών.

Πίνακας 2

Είδος δράσης	Περιγραφή δράσεων
Γυναικεία άθληση Δημιουργικά εργαστήρια /Σεμινάρια	Ο Δήμος Κατερίνης και το Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών, στις 8 Μαρτίου, παγκόσμια ημέρα για τα δικαιώματα της γυναίκας, συμμετείχαν στην εκδήλωση “Katerini Run” και στο Λαϊκό Δρόμο Υγείας και Δυναμικού Βαδίσματος με συνολικό μήκος 5.005 μέτρα.
	Ο Δήμος Μεγαρέων έθεσε σε εφαρμογή το Πρόγραμμα Άθλησης για γυναίκες μεγάλης ηλικίας που μέχρι πρότινος δεν είχαν ανάλογη πρόσβαση σε κάτι παρόμοιο.
	Ο Δήμος Παλιού Φαλήρου προσέφερε σε γυναίκες δημότισσες, δωρεάν σεμινάριο αυτοάμυνας KRAV MAGA.
	Ο Δήμος Δράμας υλοποίησε δημιουργική απασχόληση ασθενών γυναικών με μέτρια άνοια.
	Ο Δήμος Ελευσίνας πραγματοποίησε αφήγηση του παραμυθιού “Το Λουλούδι της Ισότητας” Εκδόσεις: Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ), στους παιδικούς σταθμούς του Δήμου, συζήτηση και δημιουργικό εργαστήρι με τα παιδιά.
	Ο Δήμος Ιλίου παρείχε συμβουλευτική μητρικού θηλασμού και ανώδυνου τοκετού.
	Ο Δήμος Μεγαρέων διεξήγαγε μαθήματα σε γυναίκες Ρομά για την απόκτηση απολυτηρίου Δημοτικού.
Δωρεάν ιατρική εξέταση	Πάνω από το 30% των Δήμων του δείγματος διενέργησαν δωρεάν

Εργασιακή συμβουλευτική - κατάρτιση	γυναικολογικές εξετάσεις (test pap, ψηλάφηση μαστού, μαστογραφικός έλεγχος) ενώ οι Δήμοι Μεταμόρφωσης, Τρικκαίων, Ηρακλείου και Αχαρνών , διενέργησαν δωρεάν μαστογραφίες σε συνεργασία με την κινητή μονάδα Ελληνικής Αντικαρκινικής Εταιρείας.
	Οι Δήμοι Κρωπίας, Καρπάθου, Παπάγου - Χολαργού συνεργάστηκαν με τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) στο πλαίσιο της προώθησης δημοτισσών στην αγορά εργασίας.
Ημερίδα/Ομιλία	Ο Δήμος Κηφισιάς διεξήγαγε διαδικτυακή Ημερίδα γυναικείας επιχειρηματικότητας.
	Ο Δήμος Μεγαρέων διεξήγαγε ομιλία με θέμα την ιστορία μίας γυναίκας - θύμα έμφυλης και ψυχολογικής βίας από τον σύντροφό της με κύρια ομιλήτρια την ίδια.
	Ο Δήμος Μεταμόρφωσης υλοποίησε ημερίδα με κύρια θεματική την Εμπορία Ανθρώπων (Trafficking).
	Ο Δήμος Παπάγου-Χολαργού προέβαλε μαγνητοσκοπημένη παρουσίαση στην ιστοσελίδα του δήμου με θέμα "Ενδοοικογενειακές σχέσεις και συμπεριφορές στην περίοδο του κορωνοϊού" με ομιλήτριες του ακαδημαϊκού, και όχι μόνο, χώρου.
Θεματική εβδομάδα/ Επισκέψεις σε σχολεία	Ο Δήμος Θεσσαλονίκης σε συνεργασία με το Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Ψυχολογίας (ΕΕΦΑΨ) του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ) υλοποίησε δράση ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης των φοιτητών ψυχολογίας για τη λειτουργία του Ξενώνα Φιλοξενίας Κακοποιημένων Γυναικών καθώς και για το θέμα της έμφυλης βίας σε γηγενή και προσφυγικό πληθυσμό.
	Ο Δήμος Ρόδου και το Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών πραγματοποίησαν 4 διαδραστικές ομιλίες σε σχολεία με τίτλο: "Ενδοοικογενειακή βία: Ευαισθητοποίηση των μαθητών/τριών στις προειδοποιητικές ενδείξεις μιας βίαιης σχέσης".
Λειτουργία δομών	Ο Δήμος Κηφισιάς σε συνεργασία με την Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου, έθεσε σε λειτουργία τηλεφωνική γραμμή για την ενδοοικογενειακή βία.
	Ο Δήμος Παπάγου – Χολαργού σε συνεργασία με το Κέντρο Κοινότητας του Δήμου, επιθυμώντας την πρόληψη των αρνητικών συνεπειών των περιοριστικών μέτρων της πανδημίας, προσέφερε σε πολίτες δωρεάν τηλεφωνική ψυχολογική υποστήριξη.
Παροχές και άλλες προνοιακές πολιτικές	Ο Δήμος Βριλησίων παρείχε δωρεάν συμβουλευτική ζεύγους.
	Ο Δήμος Ιλίου παρείχε δωρεάν tablet σε μαθητές σχολείων του Δήμου.
	Οι Δήμοι Χερσονήσου, Νεάπολης - Συκεών και Σπάτων – Αρτέμιδος ενημέρωσαν τις/τους δημότισσες/ες για διάφορες υπάρχουσες κοινωνικές παροχές καθώς επίσης προχώρησαν στην διεκπεραίωση ηλεκτρονικών αιτήσεων για την ένταξη των δημοτισσών/ών σε

Πολιτιστική Εκδήλωση	κοινωνικά προγράμματα και προνοιακές παροχές.
	Οι Δήμοι Μοσχάτου – Ταύρου και Ρόδου υλοποίησαν προγράμματα επισιτιστικής βοήθειας, διανομές τροφίμων και γενικότερες βασικές υλικές συνδρομές.
	Αρκετοί Δήμοι, όπως ο Δήμος Ασπρόπυργου , ο Δήμος Βέροιας , ο Δήμος Βόλου , ο Δήμος Καλαμάτας , ο Δήμος Καρδίτσας , ο Δήμος Μαλεβιζίου , ο Δήμος Παπάγου – Χολαργού , ο Δήμος Ύδρας και ο Δήμος Φλώρινας φωταγώγησαν δημόσια κτίρια με σκοπό την ευαισθητοποίηση και την ενημέρωση του ευρύτερου κοινού, στα πλαίσια της Παγκόσμιας Ημέρας για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών (25 ^η Νοεμβρίου).
Προβολή λειτουργίας δομών	Ο Δήμος Βέροιας πραγματοποίησε έκθεση φωτογραφίας και μουσικό πρόγραμμα με θέμα τη Γυναίκα. Οι εκδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια της θεματικής εβδομάδας: «Μια φορά κι έναν καιρό ήταν η Γυναίκα» με αφορμή την Ημέρα της Γυναίκας. Στην εκδήλωση είχε στηθεί περίπτερο για ενημέρωση των πολιτών και διανομή φυλλαδίων των φορέων του Δήμου.
	Ο Δήμος Μεγαρέων δημιούργησε θεατρική παράσταση με πρωτότυπο κείμενο για την έμφυλη βία. Η παράσταση συμπεριλάμβανε δύο τέλη τα οποία εναλλάσσονταν ανάλογα με το αν η γυναίκα έσπαγε την σιωπή της ή όχι.
	Το Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών του Δήμου Κατερίνης , διοργάνωσε “OPEN DAY” και προσκάλεσε τους φορείς και τις/τους δημότισσες/ες να επισκεφθούν το Κέντρο, προκειμένου να ενημερωθούν από τα στελέχη της δομής για τους στόχους και τις παρεχόμενες υπηρεσίες και να απαντήσουν σε ερωτήματα.
Στήσιμο περιπτέρου/ Διανομή φυλλαδίων	Ο Δήμος Κερατσινίου-Δραπετσώνας έκανε δωρεά βιβλίων για την ισότητα και την έμφυλη βία στις Δημοτικές βιβλιοθήκες.
	Ο Δήμος Λαρισαίων οργάνωσε εκστρατεία ενημέρωσης των πολιτών της Λάρισας για θέματα έμφυλης βίας με την τοποθέτηση αφισών στις στάσεις του Αστικού ΚΤΕΛ Λάρισας, αλλά και την επένδυση λεωφορείου με μηνύματα «Δεν είσαι η μόνη, Δεν είσαι μόνη» ενθάρρυνσης. Επίσης πραγματοποιήθηκε ενημέρωση σχετικά με γραμμές υποστήριξης για όσες και όσους θέλουν να μιλήσουν και να ζητήσουν βοήθεια.
	Ο Δήμος Καρδίτσας υλοποίησε διακρατικό πρόγραμμα με τίτλο “FairyTales” Το εν λόγω πρόγραμμα το οποίο διενεργείται με συντονιστή οργανισμό τη “NAIA association” από τη Βουλγαρία, το Κέντρο Γυναικών Καρδίτσας από την Ελλάδα και τον οργανισμό Defence for Children International (DCI) από την Ιταλία, χρησιμοποιεί κλασικά παραμύθια με σκοπό την καταπολέμηση των έμφυλων στερεοτύπων στους ρόλους των φύλων από την μικρή ηλικία των αγοριών και των κοριτσιών.
Συμμετοχή σε συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα	Ο Δήμος Νέας Φιλαδέλφειας - Νέας Χαλκηδόνας συνεργάστηκε με το

Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού για το Σύστημα Επιδημιολογικής Επιτήρησης της Κακοποίησης - Παραμέλησης των Παιδιών - κοριτσιών παιδικής και εφηβικής ηλικίας στην Ελλάδα (CAN-MDS II).

Ο **Δήμος Τρικκαίων** και το Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών παρουσίασαν το πρόγραμμα “URBACT - Gendered Landscape”, στο οποίο συμμετείχαν, με στόχο την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας σχετικά με την ανάγκη και το σχέδιο ενσωμάτωσης της οπτικής του φύλου (gender mainstreaming) σε όλους τους τομείς της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής ζωής των πολιτών.

5. Συμπεράσματα

Η ανταπόκριση των Δήμων στο ερωτηματολόγιο της Γενικής Γραμματείας Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων παρουσιάζει αυξητική τάση τα τελευταία χρόνια, ενώ το 2020 αποτέλεσε τη χρονιά με τις περισσότερες συνεισφορές. Αρκετά ικανοποιητικός και πέρα από τις προσδοκίες, για την δύσκολη αυτή χρονιά που στιγματίστηκε από την πανδημία, ήταν και ο αριθμός των δράσεων των Δήμων για την ισότητα των φύλων.

Με βάση τα παραπάνω, οι προτάσεις της μελέτης προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση για τα επόμενα έτη συνοψίζονται παρακάτω:

- Αξιοποίηση των δράσεων του προγράμματος «Ενίσχυση των Επιτελικών Λειτουργιών της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων (ΕΣΠΑ 2014-2020)» με σκοπό:
 - την υπογραφή της Ευρωπαϊκής Χάρτας για την ισότητα των Φύλων στις Τοπικές Κοινωνίες στους εναπομείναντες Δήμους που δεν έχουν προχωρήσει ακόμα στην υπογραφή της.
 - την ενημέρωση των Δημοτικών Αρχών ως προς το περιεχόμενο της Χάρτας Ισότητας και των δεσμεύσεων που έχουν αναλάβει οι Δήμοι και οι Περιφέρειες στο πλαίσιο της υπογραφής της.
 - την ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιακών μονάδων των Δήμων και των Περιφερειών για το πλαίσιο άσκησης πολιτικής ισότητας στην τοπική αυτοδιοίκηση, το περιεχόμενο της Χάρτας Ισότητας και των δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο της υπογραφής της.
 - την εκπαίδευση του προσωπικού των Δήμων για την Κατάρτιση των Σχεδίων Ισότητας.
 - την παρακολούθηση και συνεισφορά στις εν εξελίξει διαδικασίες για την δημιουργία παράλληλης εξειδικευμένης δομής (helpdesk) στην ΓΓΔΟΠΦ, στελεχωμένης με προσωπικό επιμορφωμένο σε θέματα ισότητας και αυτοδιοίκησης.
- Άμεση συγκρότηση Δημοτικών Επιτροπών Ισότητας των Φύλων (ΔΕΠΙΣ) και σύσταση για την συνεδριάσή τους σε τακτική βάση, ενδεικτικά μία φορά ανά τρεις μήνες.
 - Άμεση σύσταση ΔΕΠΙΣ στους εναπομείναντες Δήμους που δεν έχουν προχωρήσει ακόμα στην σύστασή της.
 - Παρακολούθηση για την πορεία σύστασης και συνεδριάσεων των ΔΕΠΙΣ από Δήμους και όμορους σε αυτούς Δήμους.
 - Αλληλοτροφοδότηση των Δήμων με σχετικό ενημερωτικό υλικό για θέματα ισότητας των φύλων καθώς.
 - Ανταλλαγή προτάσεων αναφορικά με δράσεις που υλοποιούνται από τις ΔΕΠΙΣ.

- Άμεση συγκρότηση Περιφερειακών Επιτροπών Ισότητας των Φύλων (ΠΕΠΙΣ) όπου δεν έχουν συγκροτηθεί και σύσταση για την συνεδριάσή τους σε τακτική βάση.
 - Συνεχής υπόμνηση της σχετικής εγκυκλίου στις Περιφέρειες που δεν έχουν συγκροτήσει ΠΕΠΙΣ.
 - Ενεργοποίηση των ήδη υφιστάμενων ΠΕΠΙΣ με συχνότερες συνεδριάσεις.
 - Υλοποίηση δράσεων σε συνεργασία με τις ΔΕΠΙΣ των Δήμων της Περιφέρειας.
 - Ενημέρωση με σχετική αλληλογραφία των Περιφερειών σε σχέση με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την σχετική νομοθεσία.
- Τήρηση σε ετήσια βάση στοιχείων για την κατά φύλο συμμετοχή στα κέντρα λήψης αποφάσεων της τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού (Περιφερειακά και Δημοτικά Συμβούλια) από την Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ) σε συνεργασία με την ΓΓΔΟΠΙΦ.
- Τακτικές συναντήσεις μεταξύ των Γραφείων Ισότητας της Κεντρικής Ένωσης των Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝΠΕ) και των Αυτοτελών Γραφείων των Περιφερειών.

6. Βιβλιογραφία

Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (2021). Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025.

Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (2020). Ετήσια Έκθεση 2019. Η Πρόοδος του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2016-2020. Η Εφαρμογή των Πολιτικών Ισότητας στους Δήμους.

Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (2019). Ετήσια Έκθεση 2018. Η Πρόοδος του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2016-2020. Η Εφαρμογή των Πολιτικών Ισότητας στους Δήμους.

Γενική Γραμματεία Ισότητας Φύλων (2018). Ετήσια Έκθεση 2017. Η Πρόοδος των Πολιτικών Ισότητας των Φύλων στη Χώρα. Η Εφαρμογή των Πολιτικών Ισότητας στους Δήμους.

Γενική Γραμματεία Ισότητας Φύλων (2017). Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2016-2020. Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο.

Γενική Γραμματεία Ισότητας Φύλων (2011). Εθνικό Πρόγραμμα για την Ουσιαστική Ισότητα των Φύλων 2010-2013. Αθήνα: Εκδόσεις Διόνικος.

Βουγιούκα, Α., Θελερίτη, Μ., Οικονόμου, Μ., Βάσσου, Β. (2012). Οδηγός για την ένταξη της οπτικής του φύλου (gender mainstreaming) στην κοινωνική πολιτική που ασκείται σε τοπικό επίπεδο & της κατάρτισης του προϋπολογισμού των δήμων με την οπτική του φύλου (gender budgeting). Α. Ηλικιωμένες Γυναίκες, Β. Γυναίκες Ρομά, Γ. Γυναίκες με αναπηρία, Δ. Μετανάστριες, εκπονήθηκε στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού προγράμματος Progree, Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων.

Μάρη, Ε. & Μπίρμπας, Δ. (2011). Οδηγός Εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Χάρτας για την Ισότητα των Φύλων στις τοπικές κοινωνίες, «Ενθάρρυνση και Υποστήριξη της συμμετοχής των γυναικών σε θέσεις πολιτικής ευθύνης και εκπροσώπησης σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων.

Στρατηγάκη, Μ. (2007). Το Φύλο της Κοινωνικής Πολιτικής. Αθήνα: Εκδόσεις Μεταίχμιο.

Παράρτημα Ι: Φόρμα Ερωτηματολογίου

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΡΩΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΣΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2020

Το ερωτηματολόγιο συμπληρώνεται από το αρμόδιο όργανο της Διοίκησης για θέματα ισότητας των φύλων.

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Παρακαλούμε συμπληρώστε τα παρακάτω στοιχεία:

Δήμος:

Διεύθυνση:

Διεύθυνση ιστοσελίδας:

Όνομα & ιδιότητα υπεύθυνης/ου για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου:

E-mail υπεύθυνης/ου για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου:

Τηλέφωνο υπεύθυνης/ου για τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου:

Fax:

Ημερομηνία συμπλήρωσης ερωτηματολογίου:

ΕΝΤΑΞΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

1. Γνωρίζετε την "Ευρωπαϊκή Χάρτα Ισότητας των Φύλων στις τοπικές κοινωνίες";

Η Ευρωπαϊκή Χάρτα απευθύνεται στις τοπικές και περιφερειακές αρχές της Ευρώπης, οι οποίες καλούνται να την υπογράψουν, να αναλάβουν δημόσια επίσημη δέσμευση για την προώθηση της αρχής της Ισότητας των Φύλων, και να υλοποιήσουν, εντός της επικράτειάς τους, τις δεσμεύσεις που διατυπώνονται στη Χάρτα

- Ναι
- Όχι

2. Έχετε υπογράψει την "Ευρωπαϊκή Χάρτα Ισότητας των Φύλων στις τοπικές κοινωνίες";

Εδώ μπορείτε να δείτε τους Δήμους που έχουν υπογράψει την Ευρωπαϊκή Χάρτα. Αν έχετε υπογράψει και το αρχείο μας δεν έχει ενημερωθεί, παρακαλώ επικοινωνήστε μαζί μας.

(http://www.isotita.gr/wp-content/uploads/2019/03/ΔΗΜΟΙ_ΥΠΟΓΡΑΦΗ-ΧΑΡΤΑΣ_17-ΟΚΤ-2018-με-ημερομηνία-υπογραφής.xls)

- Ναι
- Όχι
- Όχι, αλλά προτιθέμεθα να την υπογράψουμε το 2021

3. Διαθέτετε διακριτή υπηρεσιακή μονάδα αρμόδια για θέματα ισότητας των φύλων;

Η Υπηρεσιακή Μονάδα Πολιτικών Ισότητας των Φύλων σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων και μέτρων που στοχεύουν στην ισότητα των γυναικών και των ανδρών σε όλους τους τομείς (άρθρο 97 του Ν. 3852/2010, Πρόγραμμα «Καλλικράτης»).

- Τμήμα Ισότητας των Φύλων στην Δ/ση Άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής
- Γραφείο Πολιτικών Ισότητας των Φύλων
- Ομάδα Έργου Πολιτικών Ισότητας των Φύλων
- Τίποτα από τα παραπάνω

4. Έχει οριστεί ειδική/ός σε θέματα ισότητας των φύλων (gender expert);

- Ναι
- Όχι

5. Εάν δεν διαθέτετε τίποτα από τα παραπάνω, ποια είναι η αρμόδια μονάδα για τα θέματα φύλου;

6. Διαθέτετε Δημοτική Επιτροπή Ισότητας των Φύλων;

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του Ν.4604/2019 "Πρώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας" σε κάθε δήμο συνιστάται Δημοτική Επιτροπή Ισότητας, η οποία είναι συμβουλευτικό, προς το δημοτικό συμβούλιο, όργανο. Οι ΔΕΠΙΣ, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες των δήμων, υποστηρίζουν την ένταξη της ισότητας των φύλων στις πολιτικές των δήμων συμμετέχοντας στην εκπόνηση σχετικών σχεδίων δράσης, εισηγούμενη προτάσεις για τη λήψη αναγκαίων μέτρων για την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων προς τα αρμόδια όργανα των δήμων και συνεργαζόμενη με την ΠΕΠΙΣ της Περιφέρειάς τους καθώς και με τις δομές του δικτύου της ΓΓΟΠΙΦ και φορείς της κοινωνίας των πολιτών για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας

κατά των γυναικών. Οδηγίες για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου παρέχονται στην εγκύκλιο της ΓΓΟΠΙΦ 1/2020.

- Ναι
- Όχι

7. Με ποια συχνότητα συνεδρίασε η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας των Φύλων το 2020;

- Κάθε 15 μέρες
- Κάθε μήνα
- Κάθε 2 μήνες
- Κάθε 4 μήνες
- Κάθε 6 μήνες
- Κάθε χρόνο
- Δεν έχει συνεδριάσει
- Κατά περίπτωση
- Άλλο:

8. Ποιες ήταν οι αφορμές για την/τις κατά περίπτωση συνεδρίαση/σεις;

9. Διαθέτετε δομές αντιμετώπισης της βίας κατά των γυναικών;

- Συμβουλευτικό κέντρο
- Ξενώνας φιλοξενίας
- Όχι

10. Εάν δεν διαθέτετε κάποια δομή, που παραπέμπετε τα περιστατικά βίας κατά των γυναικών;

11. Πού εντάσσονται τα θέματα ισότητας των φύλων;

Κάθε Δήμος που υπογράφει τη Χάρτα, εντός εύλογης χρονικής προθεσμίας (η οποία δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 2 έτη) από την ημερομηνία υπογραφής, αναλαμβάνει να καταρτίσει και να υιοθετήσει το δικό του Σχέδιο Δράσης για την Ένταξη της Ισότητας των Φύλων σε όλες τις πολιτικές (gender mainstreaming) και, στη συνέχεια, να το εφαρμόζει. Το Σχέδιο Δράσης ορίζει τους στόχους και τις προτεραιότητες του Δήμου, τα μέτρα που σκοπεύει να λάβει και τους πόρους που θα διαθέσει, για την υλοποίηση της Χάρτας και των δεσμεύσεών της. Αποτελεί προϊόν διαβουλεύσεων με τους τοπικούς κοινωνικούς φορείς, αξιολογείται και επικαιροποιείται ανάλογα με τις αναγκαιότητες που προκύπτουν και εντοπίζονται.

- Σχέδιο Δράσης του Δήμου για την ισότητα των φύλων
- Γενικό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου
- Άλλο:

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ

Μας ενδιαφέρει μια περιεκτική περιγραφή της δράσης, π.χ.:

- Ενημερωτική ημερίδα για την κακοποίηση των γυναικών και την ενδοοικογενειακή βία στο πλαίσιο της παγκόσμιας ημέρας εξάλειψης της βίας
- Δωρεάν γυναικολογικές εξετάσεις (test pap, ψηλάφηση μαστού, μαστογραφικός έλεγχος) με παράλληλη διανομή του εντύπου της Γ.Γ.Δ.Ο.Π.Ι.Φ. για την ενδοοικογενειακή βία
- Συνδρομή ομάδων γυναικών για δημιουργία εκθέσεων τοπικών παραδοσιακών προϊόντων και παραδοσιακών υφαντών και κεντημάτων
- Δωρεάν σεμινάριο αυτοάμυνας KRAV MAGA για γυναίκες
- Ομιλία σε σχέση με τη βία στην οικογένεια, τα όρια και την ευαλωτότητα των παιδιών στους γονείς των μαθητών δημοτικών σχολείων
- Παρουσίαση του Κέντρου Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών του Δήμου σε εκπομπή του τοπικού καναλιού
- Οργανώθηκε ενημερωτική καμπάνια για την γνωστοποίηση στην τοπική κοινωνία της ύπαρξης του κέντρου συμβουλευτικής υποστήριξης γυναικών- θυμάτων βίας του Δήμου
- Τοποθετήθηκε περίπτερο και μοιράστηκαν φυλλάδια
- Δομές παροχής φροντίδας και φιλοξενίας βρεφών, νηπίων και παιδιών ώστε να διασφαλιστεί η ισότιμη πρόσβαση των γυναικών στην αγορά εργασίας

- Δημιουργική απασχόληση ασθενών γυναικών με μέτρια άνοια.

12. Είδος δράσης:

- Ημερίδα/Ομιλία
- Προβολή λειτουργίας δομών Λειτουργία δομών
- Δωρεάν ιατρική εξέταση
- Θεματική εβδομάδα/Επισκέψεις σε σχολεία Πολιτιστική εκδήλωση
- Εργασιακή συμβουλευτική κατάρτιση Παροχές και άλλες προνοιακές πολιτικές
- Συμμετοχή σε συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα
- Συνεργασία/Δικτύωση
- Στήσιμο περιπτέρου/Διανομή φυλλαδίων
- Γυναικεία άθληση
- Δημιουργικά εργαστήρια /Σεμινάρια
- Άλλο

13. Περιγραφή δράσης:

14. Θεματικό πεδίο που εντάσσεται η δράση:

- Κοινωνική ένταξη και ισότιμη μεταχείριση γυναικών που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις
- Έμφυλη βία/βία κατά των γυναικών
- Αγορά εργασίας, εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής
- Εκπαίδευση και κατάρτιση
- Πολιτισμός και αθλητισμός
- ΜΜΕ
- Υγεία

- Ισόρροπη συμμετοχή γυναικών σε δομές εξουσίας, διαδικασίες και κέντρα λήψης αποφάσεων

15. Ομάδα-στόχος δράσης:

- Όλοι/ες οι δημότες/ισσες
- Γυναίκες δημότισσες
- Ειδική κατηγορία γυναικών (π.χ. γυναίκες μονογονείς, ΑμεΑ, Ρομά, τοξικομανείς, αποφυλακισμένες, κ.α.)
- Άνδρες δημότες
- Ειδική κατηγορία ανδρών (π.χ. θύτες ενδοοικογενειακής βίας)
- Άλλο:

16. Εάν στην προηγούμενη ερώτηση επιλέξατε ως απάντηση "ειδική κατηγορία γυναικών" ή "ειδική κατηγορία ανδρών", παρακαλούμε περιγράψτε τα χαρακτηριστικά της.

17. Αριθμός ωφελουμένων δράσης (κατά προσέγγιση):

18. Κόστος κατά προσέγγιση (€):

- 0
- 1-100
- 100-500
- 500-1.000
- 1.000-10.000
- Άλλο:

27. Χρηματοδότηση:

- Ιδιωτική
- Δημόσια
- Ευρωπαϊκή/Συγχρηματοδότηση
- Άλλο:

28. Έχετε κάνει και άλλες δράσεις;

- Ναι (μετάβαση σε ερώτημα 12)
- Όχι

ΣΧΟΛΙΑ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

29. Από την εμπειρία σας, ποια πιστεύετε ότι είναι τα βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες στο Δήμο σας;